itua

ProAgria Etelä-Pohjanmaa jäsenasiakaslehti 2·2008

Viljelijän MUISTILISTA

sivu 6

Mielessä uusi INVESTOINTI?

sivut 12-13

Vinkit *kesäjuhliin*

sivu 20-21

PRO Agria Etelä-Pohjanmaa

Olavi Kuja-Lipasti, hallituksen puheenjohtaja

Ilmastonmuutos lisää suunnittelun tarvetta

Ilmastonmuutos on ajankohtainen puheenaihe. Viimeistään kulunut talvi on saanut epäilijätkin uskomaan maapallon ilmaston lämpenevän. Etelä-Pohjanmaalla talven sää on vastannut tavallisesti Suomen eteläpuolella vallitsevaa talvisäätä.

Ilmaston lämpeneminen vaikuttaa jo nyt monella tavalla maatalouden tuotanto-olosuhteisiin. MTT:n Ylistaron tutkimusasemalla on todettu kasvuolosuhteiden vastaavan nyt sitä, mihin Lounais-Suomessa on aikaisemmin totuttu. Peltoviljelyn mahdollisuudet ovat maakunnassamme siten merkittävästi parantuneet.

Kolikolla on kuitenkin kääntöpuolensa. Ilmaston muuttuminen on yhtenä tekijänä huikeasti nousseille viljan hinnoille. Epäsuotuisat sääolot tuhosivat viime vuoden viljasatoja osassa maapalloa. Toisaalta bioenergian käytön kasvu lisäsi viljan kysyntää. Kummankin asian takana on ilmaston muuttuminen: toisessa suoraan ja toisessa välillisesti.

Viljan hinnan nouseminen on ensisijaisesti hyvä asia. Nyt viljan hinta vastaa sitä arvoa, mikä tällä arvokkaalla tuotteella on. Viljan tuottajat ovat korotuksensa ansainneet.

Viljan tuotannon kannattavuuden nousu uhkaa jäädä lyhytaikaiseksi iloksi.

Valitettavasti kohonnut viljan hinta vetää perässään myös kustannukset nousuun. Viljelykoneiden hinnat pompahtivat jo syksyllä ylöspäin kysynnän kasvaessa. Talven mittaan on saatu seurata lannoitteiden jyrkkää kallistumista. Viljan tuotannon kannattavuuden nousu uhkaa jäädä lyhytaikaiseksi iloksi.

Kotieläintiloilla viljan hinnannousua on seurattu huolestuneina, sillä rehukustannus on noussut samaan tahtiin viljan kanssa. Etenkin lihantuotannossa eletään nyt EU-ajan pahimmassa kannattavuuskriisissä. Tilanteesta päästään kuiville vasta, kun tuotanto Euroopassa alenee kysyntää vastaavaksi. Maidon suhteen tämä näyttää jo osin toteutuneen.

Maataloustuotanto on ilmaston lailla melkoisessa myllerryksessä. Pitkästä aikaa näköpiirissä on myönteistä kehitystä, jonka voi odottaa jäävän pysyväksi. Toisaalta muutostilanne aiheuttaa monia ennalta arvaamattomia vaikeuksia.

Muutostilanteessa suunnittelun merkitys korostuu. Viljelysuunnittelu sekä lannoitteiden ja karjanlannan optimaalinen käyttö tuottaa nyt tulosta. Karjan ruokinnan suunnitteleminen edullisimpien vaihtoehtojen etsimiseksi on myös kannattavaa. Lopulta tilan kaikki asiat tiivistyvät talouteen, joten myös taloussuunnitteluun on syytä paneutua.

PARI SANAA KANNESTA

Nurmisadon laadun lisäksi kannattaa tavoitella myös määrää. Ruokonata on vakiinnuttanut paikkansa pohjalaisessa nurmikasvustossa. Satoisuuden lisäksi sen käyttöä seoksissa puolustaa hyvä kestävyys. Kuvassa Lauri Uitto 4-vuotiaana ihailemassa keväällä perustetun timotei-ruokonatapellon satoa vuonna 2002. Tänä syksynä nurmi on tarkoitus lopettaa, sillä viljelykierto vaatii jo nurmen kylvöjä muillekin peltolohkoille.

Sari Vallinhovi, kotieläinagrologi

”HYVÄ HAVAINTO

”Säästetty euro on enemmän kuin tuotettu euro”

Isokyröläinen maidontuottaja Tommi Laine
itua -lehti 2/2008, sivu 16

PRO Agria
Etelä-Pohjanmaa
itua 2 · 2008

Lehden julkaisija
Pro Agria Etelä-Pohjanmaa
Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki
puh. (06) 416 3111,
fax (06) 416 3448
www.proagria.fi/ep

Päätoimittaja
Toimitusjohtaja Antti Siljamäki
puh. (06) 416 3401, 0400 365 997
antti.siljamäki@proagria.fi

itua -lehti on ProAgria Etelä-Pohjanmaan jäsenasikaslehti. Sen painos 10.000. Lehti ilmestyy neljästi vuodessa.

Valmis aineisto toimitetaan ensisijaisesti sähköisesti osoitteeseen proagriaep.lehti@proagria.fi. Lisätietoja voitte kysellä toimitussihteeriltä.

Toimitussihteeri
Tiedottaja Miia Lenkkeri
puh. 0400 159 118
miia.lenkkeri@proagria.fi

Ilmoitusmyyjä
Juha Kiukkonen
puh. (02) 538 9585 , 040 514 78888
kiukkonenjuha@hotmail.com

Valokuvaaja
Jarmo Vainionpää, puh. 040 569 5404, jarmo.vain@netikka.fi

Farmari kutsuu Lahteen

Kesän 2008 Farmari Suomen Maatalousnäyttely pidetään Lahdessa hyppyrimäkien läheisyydessä 31.7.-3.8. Urheilu- ja messukeskuksen alue antaa Farmarin järjestämiselle laadukkaat puitteet. Noin 12 hehtaarin näyttelyalueesta yli kymmenesosa on sisätilaa kolmessa isossa messuhallissa. Ulkoalueestakin iso osa on kovapintaista asfalttikenttää.

Farmari 2008 nostaa esiin neljä ajankohtaista teemaa: maatila kasvuyrityksenä, yrittäjän hyvinvointi, kestävä energiatalous ja iloa ruuasta. Teemat näkyvät Farmarin osastoilla, ohjelmassa, retkikohteissa ja eri tavoin näytteilleasettajien esillepanossa. ProAgrian osastolla ovat mm. esittelyssä kehittävän maatilan TilaKunto-ohjelmat, uutuutena kasvitiloille räätälöity ohjelma sekä mobiilipalvelut uusine toimintamalleineen.

Maatalous ja maaseutuyrittäminen esittäytyvät kesän 2008 Farmarissa eteläsuomalaisin painotuksin. Kasvintuotanto, urakointi ja maaseutuyrittämisen monimuotoisuus ovat vahvasti esillä. Maidon- ja lihantuotanto ovat kotieläinosaston päärooolissa. Etelä-Suomessa hevosiin liittyvä yrittäminen kehittyy vauhdilla ja se myös näkyy näyttelyssä.

Kotimaisen energian hyödyntäminen on jo pitkään ollut Hämeessä ajankohtaista. Siihen panostetaan Farmarin energia- ja metsäosastoilla. Myös koneosastot ovat vahvasti esillä ensi kesän maatalousnäyttelyssä. Maaseudun pienyrittäjät ja kädentaitajat myyvättuotteitaan messuhallin yrittäjätorilla.

Kymmenes Farmari-näyttely esittelee pääyhteistyökumppaninaan kymmenettä kertaa Tapiola-ryhmän, yhdeksättä kertaa mukana olevan Fingrid Oyj:n sekä Lahden kaupungin, joka on tiiviisti mukana paitsi näyttelyalueen luovuttajana myös liikennejärjestelyissä ja monissa muissa asioissa.

Lahteen on hyvät liikenneyhteydet. Farmariin voi tulla vaikkapa junalla, sillä Lahden rautatieaseman ja messualueen välille on järjestetty bussiyhteys. Linja-autoasema on kävelymatkan päässä Farmarin portilta.

Farmari Suomen Maatalousnäyttelyn kotisivut ovat osoitteessa www.farmari.net. ■

International Ayrshire Show

Maailman ayrshire yhdistysten liitto kokoontuu Suomeen konferenssiin ensi kesäkuussa ja tärkeä osa tätä kokousta on kansainvälinen näyttely: International Ayrshire Show Seinäjoella 5.-6.6. Kansainvälisyys ei näyttelyn nimessä ole koriste, vaan tarkoittaa, että näyttelyn puitteet Seinäjoen Areenassa, tuomarit, eläinten esittäjät, toimihenkilöt ja varsinkin esille tuotavat ayrshire lehmät ja hiehot kestävät maailman laajuisen vertailun.

Jotta voisi saada navettaansa hyvän ja tasaisen karjan, on osattava arvioida omia eläimiään. Ei vain tuotoksen ja polveutumisen perusteella, vaan lehmiä kokonaisuutena, niiden rakenne mukaanlukien. Suomessa tämä tärkeä taito on osin unohtunut, mutta ei maailman johtavissa karjatalousmaissa. Kun haluaa kehittää karjaansa on opittava tunnistamaan parhaat lehmät ja varsinkin ne huonot. Tuotos-, suku- ja indeksitiedoista on apua, mutta myös karjanomistajan oma silmä on koulittava erottamaan jyvät akanoista jo siemennysikäisistä hiehoista alkaen. Näyttely on hyvä paikka harjoitella eläinten arviointia, sillä ammattituomari antaa laatimalleen paremmuusjärjestykselle myös johdonmukaiset perustelut.

Yleisölle on Areenassa varattu nouseva katsomo ja hyvät palvelut. Paikalla on myös alan yritysten osastoja ja tuote-esittelyjä. Koska Seinäjoelle kokoontuu tuolloin satoja karjanomistajia Suomesta ja ympäri maailman, voi paikalla sekä nähdä vanhoja tuttuja että tavata uusia. Tervetuloa mukaan! Lisätietoja tapahtumasta löydät osoitteesta www.ayrshire-finland.com. ■

Sukupolvenvaihdospalvelut saavat kiitosta

Sukupolvenvaihdostilanne on tilalle aina jännittävä. Jännitystä tuo uusi elämäntilanne ja pohdinnat siitä, kuinka valinnat vaikuttavat omaan henkilökohtaiseen elämään. Koska tilanne on asiakkaalle haastava ja tunteita herättävä, vaatii se myös sukupolvenvaihdosasiantuntijoilta psykologista silmää ja asiakkaan tarkkaa kuuntelemista.

SeAMK:ssa on valmistunut opinnäytetyö, joka selvittää ProAgria Etelä-Pohjanmaan sukupolvenvaihdosneuvonnan kehittämistä. Opinnäytetyö kertoo ProAgria Etelä-Pohjanmaan onnistuneen sukupolvenvaihdospalveluiden tarjonnassa. Asiakkaat kokevat saaneensa jännittävässä elämäntilanteessa ystävällistä ja luottamuksellista palvelua. Muutenkin palveluihin oltiin sukupolvenvaihdostilanteessa tyytyväisiä ja neuvojien työ koettiin tehokkaaksi.

Tilakohtainen kesto

Kun tilalla on aika ryhtyä sukupolvenvaihdokseen, isännät ovat emäntiä aktiivisempia asian toteuttamisessa. Kuitenkin emännän rooli on sukupolvenvaihdostilanteessa merkittävä. Näin kokevat myös emännät itse, varsinkin jos emännällä on maatalousalan koulutus.

Sukupolvenvaihdostilanteessa vaikeimmiksi vaiheiksi koetaan prosessin alku, laskelmien teko ja tulkinta sekä tilan vetovastuusta jäävien eläkkeiden haku.

Opinnäyte osoittaa myös sen, että sukupolvenvaihdosprosessi on aina tilakohtainen, varsinkin kestoltaan. Toisilla tiloilla sukupolvenvaihdos viedään lävitse parissa kuukaudessa, kun taas vastaavasti naapuritiloilla saatetaan asiaa maistella vuosikausia. ■

MITÄ KUULUU?

Tanssiin kutsu. Kirsti jaSimo Rinta-Uppa kutsuvat väen mukaan kyntötansseihin.

Mitä kuuluu kyntöpariskunnalle?

”Kiirettä kuuluu. Emännän kanssa laitetaan SM-Traktorikyntöjä ensi syksyksi Teuvalle pystyyn. Norinkylässä oltiin muutama vuosi sitten tansseissa. Siinä parketilla me vanhat kyntömestarit kohdattiin.

Haastoin ne mukaan ja seuraavana kesänä Teuvalla pidettiin ensimmäiset Simon kynnöt. Emäntä oli laittanut kahvia ja pullaa muutamalle kymmenelle hengelle myytäväksi. Paikalle tuli 200, kaikkihan siinä kesken loppui.”

”Niin, Simo on 1960-luvulla ollut mukana kynnöissä. Kätköistä on löytynyt vanhaa kaitafilmikuvaakin siitä. Viime kesänä Simon kynnöissä SM-Traktorikyntöjen väki taas haastoi Simoa järjestämään SM-Kyntöjä täällä meillä Teuvalla. Tällä kertaa sitten suostuttiin.”

”Kova työhön siinä on, sitä ne muut hokee ja itsekin tiedetään. Viime vuonna kynnöt oli Loimaalla. Nyt Teuvan kyntöjä hiotaan ja hiotaan, jotta saadaan paljon porukkaa paikalle. Ruokaa on varattuna jo 4000 hengelle. Parikymmentä alan ammattilaista on lupautunut mukaan keittiön puolelle. Sellaisiakin joita ei tunneta.”

”Lisää maata saadaan tarvittaessa kyntöihin. Nyt tapahtumapinta-ala on jo 45 hehtaaria. Maa on kyntäjän unelma, siitä ei kiven kiveä löydy. Vähän kaikkea on kynnön ympärille tulossa. On konenäyttely, jossa esittäytyvät vanhat traktorit työkoneineen, hevoskyntönäytös, lapsille pomppulinnaa ja muuta. Karavaanareille olen ajatellut antaa yösijaa oman tuvan ympäriltä. Siitä on sitten mukava lähteä Kyntötansseihin Kaarihoviin.”

SM-Traktorikynnöt järjestetään Teuvalla 26.–27. syyskuuta, tapahtumassa järjestetään myös Simon kynnöt, joita on kynnetty Teuvalla vuodesta 2004.

Kuka? Kirsti ja Simo Rinta-Uppa
Kotikylä? Riipin kylä, Kirsti on kotoisin Norinkylästä
Harrastukset? Isännällä kunnallispolitiikka, yhteisenä harrastuksena aktiivinen osallistuminen Suupohjan karavaanareiden hommiin sekä autonkuljettajana ja matkanjohtajana toimiminen erilaisille lomaporukoille.
Työn alla juuri nyt? SM-Traktorikyntöjen järjestäminen syksyksi 2008 Teuvan Riipin kylään.

Hyvinvoiva eläin. Terve ja hyvävointinen eläin tuo tilalle lisätuloja.

FAKTA

Eläinten hyvinvointitukeen sitoutuminen tehdään normaalin tukihaun yhteydessä 30.4.2008 mennessä. Viljelijällä on oltava vähintään 10 eläinyksikköä nautoja ja/tai sikoja koko sitoumuskauden ajan.Tila sitoutuu noudattamaan tuen ehtoja viisi vuotta. Tuki koostuu perusehdoista, joita tilojen pitää noudattaa. Lisäksi tila voi valita halutessaan enintään kaksi lisäehtoa. Perusehtojen tuki on nautatiloille 17,5 €/ey ja sikatiloille 5 €/ey. Lisäehtojen tuet vaihtelevat 1,53 – 21,29 €/ey. Enintään tukea voidaan maksaa tilaa kohti 5000 euroa vuodessa.

Eläinten hyvinvointituella paremmat olot

Eläinten hyvinvointituki on uusi tukimuoto nauta- ja sikatiloille. Tukeen sitoutuminen on täysin vapaaehtoista. Perusehdoissa keskeistä on karjan terveyden ja tuotantotilojen toimintojen turvaaminen. Perusehdot ovat pääsääntöisesti yhteisiä nauta- ja sikatilalla.

Sari Perälä
Maitotilaneuvoja

Tukeen sitoutuvilla tiloilla tulee olla kirjallinen terveydenhuoltosopimus. Sopimus on tehtävä eläinlääkärin kanssa ennen eläinten hyvinvointituen tukihakemuksen jättämistä. Nasevaan liittyneillä terveydenhuoltosopimus on jo valmiina.

Nautatilalla terveydenhuoltokäynti tehdään vuosittain ja sikatiloilla neljä kertaa vuodessa, paitsi lihasikalassa kerran kasvatuserää kohti. Tilalla ei saa olla tiettyjä helposti leviäviä haitallisia tauteja kuten salmonellaa. Tiloilta edellytetään myös järjestelmällistä tuotosseurantaa ja kirjallisen ruokintasuunnitelman tekoa.

Suunnitelma poikkeustilanteisiin

Eläinten hyvinvointitukeen sitoutuessa eläinten hoidossa tulee huomioida se, ettei eläimiä saa pitää yksinään. Parressa ei puolestaan saa pitää lihantuotantotarkoitukseen kasvatettavia nautoja.Vedensaanti pitää tilalla olla jatkuvaa. Toimintahäiriöihin varalle pitää tiloilla laatia kirjallinen suunnitelma siitä, miten toimitaan yllättävissä vedenkatkostilanteissa. Hyvä varajärjestelmä on vaikkapa aggregaatti, joka voi olla naapurin kanssa yhteiskäytössä.

Parempaa tuottoa

Lisäehdoilla pyritään parantamaan eri eläinten lähiympäristöä.Lisäehtojen on sovelluttava tilan tuotantoon, eli niiden on parannettava tilan eläinten hyvinvointia. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi lypsylehmäpihattoon ei voi valita lisätoimenpiteeksi ”Kytkettyjen nautojen liikkumismahdollisuuksien parantamista”.

Eläinten hyvinvointituki on tiloille mahdollisuus saada tukea olosuhteiden parantamiseen. Terveet ja hyvinvoivat eläimet tuottavat paremmin ja tiloille tulee lisätuloja myös sitä kautta. Monilla tiloilla tuen saamisen ehdot kuuluvat jo normaaliin käytäntöön. Uusissa navetoissa voi lisäehtoja valita myös ilman lisäinvestointeja. Hyvinvointituesta kannattaa kysyä omalta maitotilaneuvojalta. ProAgrian neuvontapalveluilla helpotetaan kaikin tavoin tukiehtojen täyttymistä. ■

KOTIELÄINTILAN HYVINVOINTITUKIKOULUTUS SIKA- J A NAUTATILOILLE

Tervetuloa mukaan koulutuspäivään 8.4.2008 kello 9.00- 16.00, Etelä-Pohjanmaan Elinkeinotalo, Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki

OHJELMA

Aamupäivä vain sikatiloille

9.00	Kahvi
9.15	Avaus ja näkökulma päivän aiheisiin, *Ulla Maija Leskinen, kotieläinagrologi, ProAgria Etelä-Pohjanmaa*
9.25	Eläinten hyvinvointituki, tuen perusteet, haku, sitoutuminen ja ehdot *Ylitarkastaja Veikko Tuominen, Etelä-Pohjanmaan TE- Keskus*
10.00	Onko hyvinvointituki sikatilalle mahdollisuus – kuinka neuvonta tässä tukee, *Sikatalousagronomi Maija Yliaho, ProAgria Etelä-Pohjanmaa*
11.0	Ruokailu

Nautatilat liittyvät mukaan koulutuspäivään

11.45	ETT:n puheenvuoro kuinka terveydenhoito käynnistetään tilakohtaisesti sika ja nautatiloilla ja terveydenhoidon vaatimukset *Eläinlääkäri Olli Ruoho, ETT*
12.30	Eläinlääkäreiden tiloille tekemät tarkastukset *Lääninеläinlääkäri Pekka Jokinen, Länsi-Suomen Lääninhallitus*
13.15	Kahvi

Loppupäivä vain nautatiloille

13.30	Eläinten hyvinvointituki, tuen perusteet, haku, sitoutuminen ja ehdot, *Ylitarkastaja Veikko Tuominen, Etelä-Pohjanmaan TE- Keskus*
14.00	Maitotilan mahdollisuudet hakea hyvinvointitukea, neuvonnan tarjoamat palvelut, *Sari Perälä, ProAgria Etelä-Pohjanmaa*
15.00	Päivän yhteenveto ja keskustelua

Koulutuspäivän hinta on 30 euroa (sis. ALV:n ja kahvin). Ilmoittautumiset 5.4. 2008 mennessä kotisivuillamme osoitteessa www.proagria.fi/ep>tapahtumat, tuula.perala@proagria.fi tai puhelimella (06) 4163 400.

Eteläpohjalaisen vehnän tarve tuplaantuu

Miia Lenkkeri

Vehnän tarve kasvaa lähivuosina Etelä-Pohjanmaalla. Syynä on muun muassa Suomen Rehun mittava investointi, jolla lisätään Seinäjoen tehtaan tuotantokapasiteettia. Jatkossa Seinäjoella on mahdollista tuottaa 50 miljoonaan kiloa rehua vuodessa, pääasiassa tuotettava rehu tulee alueen broilerintuottajien käyttöön.

– Investoinnin vaikutukset ovat melkoiset, sillä lähivuosina alueella on tarvetta tuottaa vehnää lisää noin 25 miljoonaa kiloa vuodessa, toteaa Suomen Rehun toimitusjohtaja *Jussi Äärilä.*

– Tavoitteenamme on saada koko tuotantoketju kannattavaksi. Toisin sanoen on kaikille järkevää tuottaa eteläpohjalaisille broileritiloille vehnää omassa maakunnassa. Kun vielä rehutehdaskin on sekä viljan että broilerin tuottajia lähellä, ketju toimii hyvin.

Suomen Rehun Seinäjoen tehtaan investointi valmistuu syksyllä 2008. ■

Etelä-Pohjanmaalle sopivat OHRALAJIKKEET

Arjo Kangas
MTT Kasvintuotannon tutkimus

Viljamarkkinoiden murros on kääntänyt Pohjanmaan valtaviljojen, ohran ja kauran hintasuhteet ohran eduksi. Ohralla on menekkiä omassa maakunnassa teollisuudessa ja rehukäytössä. Ohralajikkeita on tarjolla runsaasti. Kasvinjalostajien työ on ollut tuloksellista. Lajikkeiden satoisuus, korrenlujuus ja laatu eri käyttötarkoituksiin ovat parantuneet. Myös erittäin vaativassa taudinkestävyyden jalostuksessa on päästy eteenpäin.

Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan TE-keskusten alueella viidennes ohrasta on Saana-lajiketta. Tällä hetkellä on saatavissa 10-15 % Saanaa satoisampia lajikkeita. Myös lajikevalintaa kannattaa siis miettiä viljelysuunnitelmaa tehdessä. Seuraavassa on lyhyesti esitelty parhaiten Etelä-Pohjanmaalle sopivat ohralajikkeet.

Pilvi. Aikainen rehuohra. Satoisuus kasvuaikaan nähden hyvä.

Voitto. Aikainen rehu- ja tärkkelysohra. Arka verkkolaikulle, mutta kestää hyvin härmää. Hyötyy tautitorjunnasta.

Tiril. Aikainen lujakortinen rehuohra.Nykylajikkeiden paras happamuuden kestävyys.. Verkkolaikun arka.

Gaute. Satoisa, mutta hieman heikkokortinen rehuohra. Hyvä happamuuden kestävyys.Arkuutta verkkolaikulle ja härmälle.

Polartop. Entsyymimaltaan laatuvaatimukset täyttävä lajike, jota Laihian Mallas viljelyttää. Suurijyväinen, hieman happamuuden arka. Taudinkestävyys suhteellisen hyvä härmänarkuutta lukuun ottamatta.

Vilde. Erittäin satoisa rehu- ja tärkkelysohralajike. Nykylajikkeista selvästi lujakortisin, suhteellisen suurijyväinen lajike.

Jyvä. Suurijyväinen monitahoinen lajike, jolla on hyvä hehtolitrapaino. Satoisuus ei ole aivan parhaiden nykylajikkeiden luokkaan. Rehu- ja tärkkelysohra.Härmänarka.

Erkki. Rehu- ja tärkkelysohra. Satoisuus suhteellisen hyvä, mutta korrenlujuus jättää jo toivomisen varaa. Hyötyy tautitorjunnasta.

Olavi. Lujakortinen rehu- ja tärkkelysohra.Kestää härmää, mutta on hieman arka rengaslaikulle.

Kunnari. Satoisa ohra, jonka laatu tärkkelyslajikkeena on erinomainen, sopii myös rehulajikkeeksi. Hyötyy tautitorjunnasta.

Edel. Satoisa, lujakortinen ohra, hyvin happamuutta sietävä ohra, jolla on erinomainen laatu tärkkelyslajikkeeksi. Monitahoisista lajikkeista myöhäisin. Hyötyy tautitorjunnasta.

Minttu. Kaksitahoinen erittäin suurijyväinen rehulajike. Satoisa, kilpailukykyinen lajike myös korkeilla satotasoilla. Hyvä korrenlujuus.

Pinja. Kaksitahoinen satoisa rehuohra.

Tofta. Kaksitahoinen satoisa rehu- ja tärkkelysohra. Kohtuullisen lujakortinen, hyötyy tautitorjunnasta.

Vuonna 2008 lajikeluetteloon tuli kuusi uutta ohralajiketta. Niistä seuraavat kolme ovat parhaiten Etelä-Pohjanmaalle sopivia. Näistä lajikkeista siementä lienee saatavissa vuoden-parin päästä.

Einar. Erittäin satoisa lajike, joka on päivän Kunnaria aikaisempi. Lujakortinen tärkkelysohratyyppinen lajike.

Elmeri. Erittäin satoisa tärkkelysohratyyppinen lajike. Korsi kohtuullisen hyvä. Taudinkestävyys hyvä.

Tolkien. Kaksitahoinen suhteellisen satoisa lajike. Suurijyväinen , korkea hehtolitrapaino ja alhainen valkuaispitoisuus. Hyötyy kaksitahoiseksi lajikkeeksi poikkeuksellisen paljon tautitorjunnasta. ■

Taulukko: Etelä-Pohjanmaalle parhaiten sopivat ohralajikkeet.
*** = Altian sopimuslajike.**

Lajike	Lajikeluetteloon	Viljelyala %	Kasvuaika vrk	Sato suhdel.	Tautitorj. kg/ha	Lako %	Tjp g	Hlp kg	Prot. %	Verkkolaikku %
Pilvi	2005	0	84	98	350	20	41	63	14	16
Voitto*	2005	8	85	96	510	22	41	63	13	29
Triril	2006	0	85	96	160	16	40	64	13	17
Gaute	2003	4	87	101	260	26	41	63	13	13
Polartop	2005	0,8	88	90	270	24	43	63	13	5
Vilde*	2005	0,4	88	105	190	4	42	63	13	9
Jyvä	2000	12	88	93	290	30	42	66	13	5
Erkki*	1998	7	88	102	400	35	41	64	12	5
Olavi*	2006	0,6	88	98	210	16	42	62	12	4
Einar	2008	0	89	101	320	10	41	65	12	3
Kunnari*	2001	8	90	100	400	26	40	65	12	4
Edvin	2008	0	91	105	200	18	41	64	12	2
Edel*	2004	15	91	100	510	11	41	65	12	8
Minttu	2005	0,4	92	101	260	15	51	66	12	3
Tolkien	2008	0	93	101	600	24	50	67	12	2
Pinja	2005	0	94	104	290	29	47	68	13	9
Tofta*	2000	1	94	103	480	21	44	67	12	5

Viljelyala %: Osuus ohra-alasta % Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan TE-kesk. alueella (Tike 2007)
Sato kg/ha: Sadon suhdeluku kolmannella viljeyvyöhykkeellä verrattuna Kunnariin (5300 kg/ha) Sadon suhdeluku kolmannella viljeyvyöhykkeellä verrattuna Kunnariin (5300 kg/ha)
Tautitorj. kg/ha: Kokeissa tautitorjunnalla käsittelemättömään verrattuna saatu lisäsato kg/ha
Verkkolaikku %: Keskimääräinen taudin ankaruus kokeissa. 0 = täysin terve, 100 = täysi tautisaastunta

Uusi kasvukausi edessä

Kuvassa maanviljelijä Jussi Härsilä Lapualta kylvöhommissa keväällä 1937. Kuva ProAgria Etelä-Pohjanmaan arkistosta

Viljelijän muistilista

Henri Honkala
Vilja-agronomi

Viimeistään nyt on aika kääntää katse tulevaan kasvukauteen. Kylvösesonki kannattaa suunnitella huolellisesti, koska se helpottaa paljon kiireistä kylvöaikaa. Hyvän ennakkosuunnitelman mukaan toimiessa kylvötyöt etenevät nopeasti ja ajankäyttö on tehokasta. Koneiden toimivuus tulee varmistaa hyvissä ajoin, jolloin ikäviltä yllätyksiltä säästyy kylvötöiden alkaessa.

Nyt kannattaa panostaa entistä enemmän laadukkaan sadon tuottamiseen, sillä laatu ja määrä kulkevat käsi kädessä.

■ Mikäli lannoitteet ovat vielä tilaamatta, niin ne eivät enää välttämättä ehdi kylvöille. Tämän johdosta jotkin viljelijät saattavat joutua käyttämään vaihtoehtoisia ratkaisuja. Hätäratkaisuna voi yrittää hankkia karjanlantaa, jolla kasvun saa käyntiin. Apulantojen saavuttua lannoitusta voi täydentää pintalevityksenä. Kaikki viljelijät kuuluvat nykyään tarkennetun lannoituksen piiriin. Tarkennettu lannoitus perustuu maan viljavuuteen ja viljeltävään kasvilajiin. Lisäksi lannoitteiden ravinnekoostumuksiin on tullut muutoksia. Tämän vuoksi lannoitusta ei voi toteuttaa edellisvuosien mallin mukaan eli varmista ennen kylvöjä, että lannoitus menee oikein. Vielä ehdit teettää viljelysuunnitelman asiantuntijalla. Tällöin lannoitus menee varmasti oikean tason mukaan ja sanktioilta vältytään.

■ Viimeistään nyt on aika selvittää oman kylvösiemen itävyys. Viime kasvukausi oli sateinen ja se on saattanut laskea siemenen itävyyttä. Etenkin myöhäisemmät lajikkeet kärsivät toistuvista sateista. Olosuhteet suosivat punahomeen ja muidenkin kasvitautien leviämistä, mikä lisää siemenviljan peittaustarvetta. Jos itävyys on matala, niin viimeistään sen vuoksi kannattaa hankkia sertifioitua siementä. Oman siemenen käyttö saattaa tulla yllättävän kalliiksi, sillä esimerkiksi kauran itävyyden ollessa n. 60 %, pitää siementä käyttää noin 300 kg/ha. Sertifioitua siementä on vielä saatavissa, mutta kaikkia lajikkeita ei ole enää jäljellä.

■ Kun lumet ovat sulaneet, kannattaa etsiä kaikki salaojien laskuaukot ja tarkastaa niiden olevan auki. Tällöin pellot kuivuvat nopeasti ja tasaisesti, eikä tiivistymiä pääse syntymään lannanajon ym. yhteydessä.

■ Sateinen syksy vaikeutti myös juolavehnäruiskutuksia. Mikäli teho jäi huonoksi tai ruiskutukset jopa kokonaan tekemättä, niin keväällä on säiden salliessa vielä mahdollisuus korjata asia. Kun juolavehnää on runsaasti, niin glyfosaattiruiskutus on erittäin tärkeä etenkin kevytmuokatuilla ja suorakylvössä olevilla lohkoilla. Näin toimien juolavehnä saa yliotetta viljasta. Toinen vaihtoehto on valita juolavehnän pahoin valtaamalle lohkolle sellainen kasvi, josta sen torjuminen onnistuu valikoivilla aineilla. Esimerkiksi rypsistä heinämäisten rikkojen torjuminen on helppoa. Rypsinviljelyssä pitää muistaa, että rypsi on kylvettävä lämpöiseen maahan. Lämpöisessä maassa rypsin kasvuunlähtö on nopeaa. Kylmässä maassa rypsin kehitys on niin hidasta, että esim. kirpat pystyvät tuhoamaan pahimmassa tapauksessa koko kasvuston.

■ Ensikesän tuomikirvaennuste on julkaistu. Ennusteen mukaan ei ole tulossa valtakunnallisesti pahaa kirvavuotta, mutta paikallisesti niitä voi esiintyä runsaastikin. Alkukesästä kannattaakin tarkkailla viljakasvustoja. Orasvaiheessa torjuntakynnys on 1 kirva joka viidennessä kasvissa.

■ Kirppojen osalta ei ole saatavissa tuomikirvojen kaltaista ennustetta. Paikalliset vaihtelut kirppamäärissä voivat olla suuria. Siksi kasvustojen tarkkailu on tärkeää. Kirppojen torjuntakynnys on sirkkataimivaiheessa 1 kirppa kasvia kohti. Kirvojen ja kirppojen torjuntaan sopivat pyretroidivalmisteet. ■

ASIANTUNTIJA

Mitä Pohjanmaalla kannattaisi kylvää

Pellon käytölle on aukeamassa uusia mahdollisuuksia. Elintason nousu on kasvattanut viljan, lihan ja maitotuotteiden kysyntää maailmanlaajuisesti. Myös energiaratkaisut vaikuttavat. Tämä tietää uusia mahdollisuuksia peltoviljelyyn.

Lisääntynyt bioetanolin ja –dieselin käyttö on muuttanut viljan maailmanmarkkinoita. Viljan varastot ovat olleet maailmanlaajuisesti pieniä. Ilmastonmuutoksen ääri-ilmiöt säässä ovat heikentäneet satoa laajoilla alueilla. Suuret viljankäyttäjämaat ovat ryhtyneet täyttämään viljavarastojaan etupainotteisesti. Viljasta on tullut strateginen elintarvike. Maailmanmarkkinoiden tilanne vaikuttaa hinnan nousuun, kannattavuuteen ja viljelymuutoksiin aina Pohjanmaata myöden.

Suomen rehuviljasta tulee Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan TE-keskusten alueilta neljännes. Vehnällä ja ohralla on kysyntää sekä omassa maakunnassa että viennissä. Kauran markkinat painottuvat pääosin vientiin. Viljamarkkinoiden seuraaminen ja vientinäkymät vaikuttavat siihen mitä kannattaa kylvää. Euroopan suurissa maatalousmaissa kylvettiin syksyllä syysvehnää ennätysala. Viljan hintakehitys kannustaa lisäämään vilja-alaa. Kesantovelvoitteen poistuminen lisää myös alaa. Em. syistä johtuen ennakoidaan viljasadon olevan EU:ssa vuonna 2008 lähes 15 % korkeampi kuin 2007.Myös mallasohran viljelyn ennustetaan lisääntyvän koko EU alueella, mutta erityisesti Pohjoismaissa. Viljan hintaheilahtelut tulevat yleistymään. Hintariskien minimointi on nyt tärkeää.

Öljykasvit

Öljykasvien markkina on tällä hetkellä varmalla pohjalla. Koko sato voidaan käyttää kotimaassa. Hintakehitys on ollut hyvä. Ongelman on muodostanut heikentynyt satotaso. Viljelyteknisin keinoin siihen voidaan vaikuttaa. Rypsille kannattaa valita aiemmin viljaa kasvaneet, hyvän pH-tason omaavat avoimet lohkot. Kylvö tehdään vasta sitten, kun maa on kunnolla lämmennyt. Tällöin päästää nopeaan taimettumiseen jopa 4-5 päivässä. Kirppavaaran vähentämiseksi peittauksessa pitäisi suosia karkottavia peittausaineita. Kasvitaudit ja tuholaiset on torjuttava ohjeen mukaan. Sadon esipuhdistus rikkakasvien siemenistä lisää sadon arvoa. Viljatilalla öljykasveilla on erinomainen esikasvivaikutus, joten se kannattaa hyödyntää.

Ohra ja vehnä nousussa

Viljanviljely kasvaa sekä koko EU -alueella että Suomessa. Pohjanmaan näkökulmasta kasvavaa kysyntää on ainakin vehnällä, ohralla ja öljykasveilla. Vehnän ja ohran alan voidaan ennustaa kasvavan Suomessa noin 5%. Pohjanmaalla vehnäala voidaan jopa kaksinkertaistaa. Rypsin viljelyalan merkittävä aleneminen pystyttäneen torjumaan kysynnän kasvulla ja hyvällä hinnalla. Ostajat haluavat myös kauraa kylvettäväksi. Hyvällä kauralla on viennissä kysyntää. Jos sato onnistuu muualla meidän vientimme tyssää ja hinta romahtaa. Etelä-

Pohjanmaalla on n. 30 000 ha ns. kauramaita, joten riski otettaneen. Suomalaisella mallasohralla on ollut kysyntää ja hintakin on ollut hyvä. Ala tullee kasvamaan. Hintaheilahtelut voivat olla suuria jos tarjonta on kysyntää suurempaa. Viljelykierrossa kannattaa syksyllä ottaa huomioon ruis. Siitä on hienoista alituotantoa, mutta rukiillakin markkinat täyttyvät hyvän vuoden sattuessa nopeasti.

Nurmiviljelyyn tehokkuutta

Maidon ja lihantuotannon kanalta tehokas nurmenviljely on hyvä sijoitus karjatiloille. Nurmirehulla on varmat markkinat kotitilalla. Rehun laatua ja satotasoa pitää kuitenkin kehittää. Tärkeimmät kehitettävät kohdat ovat lannoitus, kasvinsuojelu, korjuuajankohta ja säilöntämenetelmät. Nurmiviljelyn tehostaminen on kannattavaa erityisesti tilanteessa, jossa viljan hinta pysyy korkealla tasolla. Nurmiala tullee jonkin verran laskemaan, mutta nurmisato kasvaa. ■

Jouko Uola
Agronomi

Kasvinsuojeluruiskujen testaukset 2008

päivä		*paikka*	*puhelin (ilmoittautumista varten)*
ti	06.05.2008	Ilmajoki, K-maatalous	06 424 2600
ma	26.05.2008	Laihia, Mallastehdas	06 475 2111
ti	27.05.2008	Isokyrö, Aulis Nuuja	0400 664 444
ke	28.05.2008	Ylistaro, Ylistaron Maataloustarvike	06 474 0321
to	29.05.2008	Lapua, K-maatalous	06 433 0400
ma	02.06.2008	Kauhava, K-maatalous	06 434 7500
ti	03.06.2008	Alajärvi, K-maatalous	06 557 2200
ke	04.06.2008	Ylihärmä, Agrimarket	06 482 2400
to	05.06.2008	Laihia, Maatalousliike Puska	06 477 0119
pe	06.06.2008	Tervajoki, Agrimarket	010 768 4550
ti	10.06.2008	Kauhava, K-maatalous	06 434 7500
ke	11.06.2008	Alavus, Y-maatalous	06 511 1843
to	12.06.2008	Ylistaro, Ylistaron Maataloustarvike	06 474 0321
pe	13.06.2008	Tervajoki,K-maatalous	06 478 5330
ma	16.06.2008	Jalasjärvi, K-maatalous	06 456 5200
ti	17.06.2008	Jalasjärvi, K-maatalous	06 456 5200
ke	18.06.2008	Peräseinäjoki, K-maatalous	06 420 3400
ti	24.06.2008	Jurva, paikka avoin	
ke	25.06.2008	Teuva, Agrimarket	06 433 4750
to	26.06.2008	Kauhajoki, Agrimarket	06 433 4852
pe	27.06.2008	Isojoki, paikka avoin	
ma	30.06.2008	Ilmajoki, K-maatalous	06 424 2600
ti	01.07.2008	Ilmajoki, K-maatalous	06 424 2600
ke	02.07.2008	Seinäjoki, K-maatalous	050 542 6308
to	03.07.2008	Ylihärmä, Agrimarket	06 482 2400
pe	04.07.2008	Ylihärmä, Agrimarket	06 482 2400
ma	07.07.2008	Kortesjärvi, Agrimarket	06 420 5550
ti	08.07.2008	Evijärvi, paikka avoin	
ke	09.07.2008	Vimpeli, paikka avoin	
to	10.07.2008	Tervajoki, K-maatalous	06 478 5330

Lisää testauspäiviä järjetetään kyselyjen mukaan. Muutokset testauspäiviin ovat mahdollisia, tarkista päivä vielä ilmoittautuessasi tai numerosta 040 510 2795, Jari Mäkinen. Testausaikataulu myös osoitteessa www.proagria.fi/ep.

PRO Agria

Tulossa tapahtumarikas kesä

Kesä on kasvustojen havainnoinnin aikaa. ProAgria Etelä-Pohjanmaa järjestää kesällä useita kasvinviljelyaiheisia tapahtumia. Jos peltojen perusparannukset ovat kunnossa, niin parhaat keinot satotason kasvattamiseen ja laadun parantamiseen ovat satoisien lajikkeiden viljely ja tarpeenmukainen kasvinsuojelu. Siksi tilaisuuksien pääteemoina ovatkin kasvinsuojelu ja lajikeasiat.

Asiat jäävät parhaiten mieleen asiat itse näkemällä, joten tapahtumat ovat luonnollisesti pellonlaitatilaisuuksia. Tilaisuuksia on eripuolilla Etelä-Pohjanmaata ja Kyrönmaata, joten kaikilla viljelijöillä on yhtäläinen mahdollisuus osallistua niihin.

Seuraa ilmoittelua kesän tilaisuuksista maakunnallisista sanomalehdistä ja ProAgria Etelä-Pohjanmaan kotisivuilla. Tervetuloa mukaan! ■

PRO Agria Etelä-Pohjanmaa
Vilja 5000-hanke

CEREALS 2008- NÄYTTELYMATKA

Lähde mukaan viljelijöiden opintomatkalle Cereals 2008- viljanäyttelyyn Englantiin 11. - 13. kesäkuuta 2008. Näyttely on Euroopan johtava vilja-alan tapahtuma.

Cereals 2008-näyttelyalue koostuu muun muassa koeruuduista sekä työnäytöksistä. Näyttelyn pääteemana ovat kasvinsuojelun uudet teknologiaratkaisut. Lisäksi näyttelyssä paneudutaan uusiutuvaan energiaan, biopolttoaineisiin sekä non-food kasveihin. Matkan hinta on 775 euroa/henkilö.

Ilmoittautuminen 30.4.2008 mennessä. Lisätiedot ja ilmoittautumiset numeroon (06) 4163 400 tai osoitteesta www.proagria.fi/ep > tapahtumat. Paikkoja rajoitetusti.

Maaseuturahasto

Palkokasvituotantoon kannattavuutta

Samuli Lampinen
Agronomi, MMM

Seosviljelyn suhteellinen kannattavuus tavallisella karjatilalla, tai miksi ei, myös viljatilalla on paranemassa merkittävästi. Parannusta on tiedossa niin tuen muodossa kuin myös viljelyteknisesti paremmin toimivaksi ja sadon korjattavuus varmentuu. Herneelle ja härkäpavulle maksetaan seoskasvustona tänä vuonna C1 alueella 200 euroa ja C2 alueella 130 euroa valkuaistukea edellyttäen että siemenseoksen painosta on yli 50 % valkuaiskasvin siementä. Muutos on merkittävä viime vuoden 15 %:n verrattuna. Korjattavuusetu tulee puitavuuden kautta. Kasvusto ei lakoa niin herkästi ja eikä silloin juolavehnä ja rikkakasvit pääse osaltaan painamaan kasvustoa maata myöden. Kasvusto kuivuu ja sellaiset tapaukset vähenevät merkittävästi, joissa läpikasvanut, maahan painunut tai jopa itänyt kasvusto jää kokonaan puimatta. Totaalikatojapuhtaillekin viljakasvustoille tulee varmasti myös tulevaisuudessa.

Taidolla kuivaamaan

Seoskasvustojen sadon käyttö kuivattuna ja jauhettuna ei ole ongelmatonta. Seoskasvustojen kuivaaminen vaatii osaamista ja on varsin kallista. Viljat ja esimerkiksi herne eivät usein tuleennu hyvälläkään lajikevalinnalla samanaikaisesti. Säät ja lannoitus vaikuttavat myös eri kasvien tuleentumisen etenemiseen.Kun halutaan käyttää omaa siementä seuraavana vuonna, kuivaaminen joudutaan luonnollisesti tekemään erityisesti herneen osalta, taidolla.Ongelmattominta ja edullisinta olisi murskata seoskasvuston puitu sato ja säilötä se murskeviljana. Polttoöljyn nykyiset hinnat voivat olla varsin pysyviä pitkälläkin aikavälillä, keskimäärin todennäköisesti nousevia. Edullisten ratkaisujen hakeminen ruokintaan on välttämätöntä, erityisesti uusia investointeja mietittäessä ja tehtäessä.

Rehukauppa

Murskattukin vilja tulisi olla rikkasiemenistä puhdasta ja sen ruokinta analyyseihin perustuvaa. Näin seoksen ruokinnallinen hyöty voitaisiin optimoida. Luomutuotannossa tiheät kasvustot kilpailevat tehokkaasti rikkojen kanssa. Useamman viljalajin käyttö parantaa lannoituksen ja kasvutekijöiden parempaa käyttöä ja esim. vehnän lisääminen seokseen lisää kokonaissatoa ja ruokinnallista arvoa hyvin tehokkaasti. Tilojen välisessä rehukaupassakin rikattomuus ja rehuanalyysit on syytä ottaa toiminnan perustaksi. ”Rahtiviljelyssä” tilojen välillä ostajan ja myyjän olisi hyvä miettiä ja sopia haluttu painotus seoskasvustossa sekä sopia yhteiset hinnanmääräytymisperusteet etukäteen. ■

APILALLA kustannuksia alas

Luomutuotannossa ei rypsiä voida täysin korvata herneellä tai härkäpavulla, mutta pitkälle sopivalla seosviljelyllä ja hyvällä säilörehulla päästään. Lannoitteiden nousu lähemmäs 50 % viime vuodesta on vakava kustannuslisä säilörehun tuotannossa puhtailla nurmiheinillä. Apiloiden viljely seoksina heinien kanssa voisi olla myös tavanomaisille tiloille varsin kannattava ja helppo tapa alentaa viljelykustannuksia lannoituksen osalta. Apiloiden viljelytekniikka on varsin yksinkertainen ja edullinen tapa alentaa viljelykustannuksia varsinkin karkeilla kivennäismailla. ProAgria Etelä-Pohjanmaa järjestää viisipäiväisen luomuviljelykurssin 15.4. alkaen. Kurssilla mm. apilanviljelyn tekniikasta voi päästä selville selkokielellä ja suhteellisen pienelläkin nurmenviljelyalalla vaivannäkönsä on mahdollisuus tienata moneen kertaan. ■

Eroon turhasta typpilannoittamisesta

Viime kevään kokemusten perusteella viljelijöillä oli suuri huoli siitä, joutuvatko he liukoisen typen määrityksen johdosta leikkaamaan typpilannoitustaan. Tämä huoli on turha, sillä mikäli edellisen kasvukauden jäljiltä maassa on runsaasti kasveille käyttökelpoista typpeä, niin miksi silloin pitäisikään lannoittaa yli kasvien tarpeen? On muistettava, että jokainen maahan annettu ravinnekilo, jota kasvit eivät kykene ko. kasvukaudella hyödyntämään, on riski ympäristölle. Lisäksi nykyisillä lannoitteiden hinnoilla kannattaa hyödyntää täysimääräisesti maassa jo oleva ”ilmainen” typpi. On taloudellisesti kannattavaa lannoittaa keväällä vain kasvien tarpeen mukaisesti. ■

NÄYTTEENOTTO-OHJE

Liukoisen typen määrä maassa on selvitettävä ennen kevätlannoitusta, mikäli viljelijä on valinnut ympäristötuen lisätoimenpiteeksi typpilannoituksen tarkentamisen. ProAgria Etelä-Pohjanmaa suorittaa liukoisen typen määrityksiä pikamääritysmenetelmällä (Typpilaukku 2). Näytteitä analysoidaan Seinäjoella, Lapualla, Kauhajoella ja Isojoella.

Näytteenotto

Näytteitä tulee ottaa 30 %:sta ympäristötukikelpoisesta alasta. Alaan ei lasketa mukaan 1- ja 2-ryhmän puutarhakasvialoja eikä siemenmausteiden viljelyaloja. Näytteitä tulee ottaa 1 / kasvulohko, kuitenkin vähintään yksi näyte viittä hehtaaria kohden. Helpointa näytteenotto on maakairalla. Näytteen on oltava vähintään 20 cm:n paksuinen. Mitattavalta lohkolta otetaan noin 15 osanäytettä eripuolilta lohkoa, jotka yhdistetään sangossa yhdeksi näytteeksi. Optimaalinen näytteenottoaika on kahden viikon aikana ennen kylvöjä.

Näytteen käsittely

Näyte sekoitetaan, suuret kokkareet hienonnetaan ja kivet sekä suuret kasvinosat poistetaan. Sangosta otetaan lopullista näytettä viljavuusnäyterasiallisen verran. Rasiaan merkitään viljelijän ja lohkon nimi sekä lohkonumero.

Näytteen säilytys

Tulosten luotettavuuden vuoksi liukoinen typpi tulisi määrittää kolmen tunnin kuluessa näytteenotosta. Mikäli näin nopea analysointi ei ole mahdollista, niin näytteitä voidaan säilyttää kylmälaukussa joitain tunteja ja jääkaapissa enintään 12 tuntia.

Analysointi

Tulokset ovat saatavissa vuorokauden kuluessa näytteiden toimituksesta. Analyysin hinta on 15 €/näyte + alv. ■

TYPPILANNOITUKSEN TARKENTAMINEN LISÄTOIMENPITEENÄ?

ProAgria Etelä-Pohjanmaa suorittaa liukoisen typen määrityksiä.
Ota yhteyttä ja varaa aika!

SEINÄJOKI:
Elinkeinotalo,
Huhtalantie 2,
60220 Seinäjoki
puh. 040 487 8720
LAPUA:
Marja-Leena Perälä
Pappilantie 10,
62165 Tiistenjoki
puh. 0400 166 200
KAUHAJOKI:
Anna-Kaisa Jaakkola
Prännärintie 7,
61800 Kauhajoki
puh. 040 525 0375
ISOJOKI:
Anna-Kaisa Jaakkola
Harjunmäentie 29,
64810 Vanhakylä
puh. 040 525 0375

ProAgria Etelä-Pohjanmaa

Tilusjärjestelyt. Viljelijä Mika Manne, salaojateknikko Juha Laakso, maanmittausinsinööri Ismo Mäki-Valkama ja viljelijä Juhani Pitkäranta tilusjärjestelyjen parissa.

Tilusjärjestelyillä maankäyttö kuntoon

Juha Laakso
Salaojateknikko

Viime vuonna Etelä-Pohjanmaalla oli vireillä 23 tilusjärjestelyhanketta. Tänäkin vuonna tiluksia järjestellään ympäri maakuntaan useassa kohteessa. Muun muassa Seinäjoella Honkakylän, Ojajärvenkylän ja Riskunmäen välisellä viljelysalueella on käynnissä vuoden 2005 lopussa aloitettu tilusjärjestelytoimitus. Työ ottaa oman aikansa. Siitä kertoo jo se, että tilusten jakosuunnitelma valmistui vasta runsas vuosi ensimmäisen tilusjärjestelysopimuksen jälkeen. Aika on hommassa kuitenkin suhteellista, sillä kyseisessä tapauksessa jaettavan alueen pinta-ala on noin 900 ha ja se koskettaa noin 120 maanomistajaa.

Seinäjoen keskiosassa on käynnistynyt tie- ja ojitushankkeiden suunnittelu loppuvuodesta 2006. Tällä hetkellä perusparannustyöt ovat käynnissä Katitsamaan ja Ojajärven alueilla. ProAgria Etelä-Pohjanmaa on huolehtinut hankkeen peruskuivatus- ja salaojitussuunnittelusta. Seinäjoen Honkakylän, Ojajärvenkylän ja Riskunmäen alueen tilusjärjestelyhanke valmistuu vuoden 2009 loppuun mennessä.

Tilusjärjestelyillä parannetaan tilussijoitusta tiluksia vaihtamalla ja edistetään kiinteistöjen käyttöä. Järjestelyjä on perinteisesti tehty alueilla, joiden kiinteistörakenne on pirstoutunut. ■

TILUSJÄRJESTELY

- Maanomistajat voivat hakea tilusjärjestelyä.
- Tilusjärjestely tehdään maanomistajien, maanmittaustoimiston ja muiden maankäytön asiantuntijoiden yhteistyöhankkeena.
- Tilusjärjestelyllä pyritään ratkaisemaan kohdealueen maanomistajien maankäyttöongelmat heidän itsensä asettamien tavoitteiden perusteella.
- Ennen tilusjärjestelytoimitusta sen edellytyksiä ja laajuutta tutkitaan yhdessä kohdealueen maanomistajien kanssa tilusjärjestelyn tarveselvityksessä. Tarveselvitys käynnistyy alueen maanomistajien aloitteesta tarveselvityshakemuksella.
- Tilusjärjestelytoimitus käynnistetään, jos sillä saadaan oleellinen parannus tilussijoitukseen ja jos alueen maanomistajat sitä laajasti kannattavat. Edellytyksenä on lisäksi, että tilusjärjestelytoimituksesta saatava hyöty on suurempi kuin siitä aiheutuvat kustannukset.
- Tilusjärjestelyssä suunnitellaan ja toteutetaan alueelle uusi kiinteistöjaotus.
- Tilusjärjestelyssä peruskorjataan jakoalueentiestö ja huolehditaan peltoalueidenperuskuivatuksesta ja salaojituksesta.
- Valtio tukee tilusjärjestelyjä sekä järjestelyssä tehtäviä perusparannuksia. Valtion tilusjärjestelykohtainen tukipäätös tiedetään silloin, kun hankkeen aloittamisesta päätetään.
- Valtio maksaa tilusjärjestelyn ja perusparannusten kustannukset jaon aikana. Järjestelyn jälkeen valtio perii asianosaisilta tukipäätöksen mukaisesti osan tilusjärjestelyn ja sen yhteydessä tehtyjen peruspa-rannusten kustannuksista.

Lanta-analyysi. Tiloilla, jotka käyttävät karjanlantaa lannoituksessa, on lanta-analyysi uusittava 5 vuoden välein lantalajeittain.

Iloinen sekamelska:

Ympäristötuki ja täydentävät ehdot

Katarina Vihlman
Piiriagrologi

Viime vuonna alkoi uusi 5 –vuotinen ympäristötukikausi suurimmalle osalle tiloja. Uutta tänä vuonna on, että ympäristö- ja lfa -tukikelpoisuuden voi tilan sisällä vaihtaa tukikelpoiselta lohkolta tukikelvottomalle. Uusi ympäristötuki toi mukanaan joitain huomion arvoisia muutoksia, joista muutamia esitellään seuraavassa.

■ Viljavuustutkimukset pitää edelleen teettää 5 vuoden välein. Tällä kaudella näytteet on otettava peruslohkoittain. Alle puolen hehtaarin lähekkäin olevia lohkoja voi yhdistää 2 hehtaariin saakka. Yli 5 hehtaarin lohkoilta näyte otetaan alkavaa 5 hehtaaria kohti. Huomioitavaa on, että myös hoidetuilta viljelemättömiltä (vapaaehtoinen kesanto) ja erityisympäristötukialoilta, joilta korjataan sato, on tehtävä viljavuustutkimus.

■ Viljelysuunnitelma on tehtävä vuosittain viljavuustutkimuksen tuloksiin perustuen. Suunnitelmasta on selvittävä kasvulohkoittain viljeltäviksi suunnitellut kasvit, lannoitemäärät ja -lajit.

■ Tiloilla, jotka käyttävät karjanlantaa lannoituksessa, on lanta-analyysi uusittava 5 vuoden välein lantalajeittain.

■ Karjanlannan arvostus lannoituksessa muuttui tälle kaudelle. Typen osalta kevätlevityksessä liukoinen typpi otetaan huomioon kaikki, syyslevityksessä 75 %. Lannan ja perunan solunesteen kokonaisfosforista huomioidaan aina 85%, turkiseläinten lannan fosforista kuitenkin 40%.

■ Lohkokohtaiset muistiinpanot todentavat kasvukauden aikaiset toimet ja niiden merkitys kasvaa koko ajan. Vuosittaiset viljelytoimenpiteet on merkittävä ylös. Samoin on kirjattava mahdollisten lisätoimenpiteiden aiheuttamat toimenpiteet.

■ Kesantojen ja hoidettujen viljelemättömien peltojen tulee pääsääntöisesti olla kasvupeitteisiä eli nurmella, niitä koskee yksi niittovelvollisuus kasvukauden aikana.

■ Pientareita ja suojakaistoja ei saa unohtaa. Vesilaissa määrätään 60 cm pellon pientareiden vähimmäisleveydeksi. Valtaojien varteen on kuitenkin jätettävä vähintään metrin monivuotisen nurmikasvuston peittämä piennar. Suurempien vesiuomien, jokien, lampien ja järvien rannoille sekä talousvesikaivojen ympärille jätetään vähintään keskimäärin 3 metrin suojakaista.

■ Lannan levitys pellolle on kiellettyä 15.10 – 15.4. välisenä aikana. Jos syksy on kuiva, voidaan aikaa pidentää kuukaudella. Vastaavasti jos kevät on aikainen ja kuiva, voidaan levityksiä aloitella jo huhtikuun alussa. Nurmen pintaan ilman muokkausta lantaa voidaan levittää 15.9. saakka. Syyskuun puolivälin jälkeen lanta on muokattava peltoon vuorokauden kuluessa levityksestä. Karjatilallistenkaan ei välttämättä tarvitse enää kyntää, muokkaus riittää.

■ Ympäristötuen ja lisätoimenpiteiden ehdot tulivat tiloille viime keväänä hakemuslomakkeiden mukana. Täydentävät ehdot ovat kaikkien tukien saannin ehtona. Jos sanktio tulee, se vähentää kaikkia tukia, ei pelkästään ympäristötukea niin kuin peltoalavalvonnassa.

Maatilan lumo-kartoitus

Maatilan luonnon monimuotoisuuskartoitus on tukikauden 2007 - 2013 ympäristötuen saamista edellyttävänä uutena toimenpiteenä. Viljelijällä on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa sekä luonnon monimuotoisuuden että maiseman ylläpitoon, kun kartoittaa omalla tilallaan monimuotoisuuden kannalta tärkeät kohteet. Tulevana kesänä onkin sopiva hetki tehdä havaintoja omalla tilallaan.

Anna Wahlberg
Maisemasuunnittelija

Kartoitus auttaa kohteiden tunnistuksessa ja kartoituksen perusteella viljelijä voi säilyttää eläimille ja kasveille tärkeitä elinympäristöjä. Monimuotoisuuskartoitus tulee olla tehtynä toisen sitoumusvuoden loppuun mennessä, (30.4.2009). Kartoitus tehdään lomakkeelle (Lnro 219), joka on tullut postissa kartoitusoppaan kera.
Kartoituslomakkeelle merkitään omien ja vuokrattujen alueiden tiedot. Kohteet merkitään ja numeroidaan myös peruslohkokartalle. Täytettyä ja allekirjoitettua kartoituslomaketta ja karttoja säilytetään tilalla ja ne esitetään mahdollisen tilatarkastuksen yhteydessä. Metsäalueet eivät kuulu tämän kartoituksen piiriin, paitsi jo tilalla on metsäalueisiin liittyvä erityistukisopimus, esimerkiksi metsälaitumen tai metsän reunavyöhykkeen hoidosta. ■

Kasvipeitteiset velvoitekesannot ja hoidettu viljelemätön pelto

Monivuotiset viherkesannot ja nurmipeitteiset hoidetut viljelemättömät pellot tarjoavat ruokailu- ja suojapaikkoja riistalle, hyönteisille ja linnuille. Nämä ovat erinomaisia alueita peltopyylle, kiurulle, kuovilla ja niittykirviselle. Mesipistiäiset ja perhoset saavat ravintoa viherkesantolohkolle tai hoidetulle viljelemättömälle pellolle kylvetyistä tai luontaisesti ilmestyneistä mesikasveista. Viherkesannot ja nurmipeitteiset hoidetut viljelemättömät pellot hoidetaan niittämällä vähintään kerran kasvukaudessa, lintujen ja nisäkkäiden pesintäajan jälkeen elokuussa.

Monilajiset pysyvät laitumet, niityt ja viljelystä poistuneet pellot.

Myös monilajisilla laitumilla ja niityilla kukkivien lajien valikoimaa ylläpidetään ja lisätään laiduntamalla tai niittämällä vuosittain. Näillä alueilla niittojätteen poiskorjuu vähentää ravinteisuutta mutta lisää luonnon monimuotoisuutta kukkivien kasvien elinehtojen säilymisen kautta. Perinteisillä monilajisilla laidunmailla on lisäksi mahdollisuus perinnebiotoopin erityistukeen.

Monilajiset pellonreunat ja -pientareet

Uudella tukikaudella on mahdollisuus jättää jopa 3 m leveä nurmikasvi-pienaralue peruslohkon reunaan pakollisen 1 metrin sijasta. Pellon tuki maksetaan myös pientareelle. Pellonreunat ovat mieluisia pesintä- ja ruokailupaikkoja peltolinnuille. Monimuotoinen kasvilajisto lisää hyönteistarjontaa pesäpoikasaikana. Hoitosuosituksena reunaalueille on vuosittainen niitto. Runsas heinälajisto varjostaa hyönteisten suosimia kukkalajeja.

Pellon ja metsän reunavyöhykkeet, metsäsaarekkeet

Laiduntaminen ja polttopuiden otto on muokannut perinteisesti puoliavoimia, monilajisia alueita viljeltyjen alueiden tuntumaan. Lehtipuusto ja marjovat pensaat sekä kukkalajisto ovat usein erityisen monimuotoisia ja säilyttämisen arvoisia. Myös peltojen keskellä olevat metsäsaarekkeet ovat samaan tapaan riistan ja linnuston suosiossa. Hoitosuosituksena laidunnus ja niitto sekä avoimuuden säilyttäminen puustoa vähentämällä. Lahopuustoa kannattaa jättää rikastuttamaan hyönteismaailmaa.

Rakenteita: ladot ja kiviaidat

Eläimistö pystyy hyödyntämään ihmistoiminnan rakenteita, kuten latoja ja kivirakennelmia. Kanahaukalta suojaa hakeva peltopyy, pikkulinnuista västäräkki ja haarapääsky sekä myyriä metsästävä tuulihaukka tekevät mielellään pesän pellonreunan latoon. Kärppä, kivitasku sekä matelijat asuvat aurinkoisen pellonreunan kiviaidan koloissa.

Peltoalueiden kosteikot, purot ja lähteet

Monet peltoalueiden läheisistä puroista ja lähteistä on kuivatettu aikoinaan ojittamalla. Toisaalta veden läheisyys luo erityisen otolliset olosuhteet luonnon monimuotoisuudelle, joten vaikkapa ojavesien ohjaaminen kasvillisuuden peittämään kosteikkoon luo ”monivaikutteisen” elinympäristön, ja sen rakentamiseen ja vastaiseen hoitamiseen voi myös saada rahoitusta erityistukisopimuksella, koska tällaisella kosteikolla on vesiensuojelullista hyötyä. Kosteikkoja hoidetaan poistamalla lietettä. Purot säilyvät parhaiten poistamalla liikoja kasvustoja rannalta ja ennallistamalla virtauspaikkoja. Lähteisiin ei tule kajota, muuten tasalämpöä vaativa erikoinen kasvillisuus voi tuhoutua.

Muut monimuotoisuuskohteet

Varsinaiset erityistukisopimusten piirissä olevat alueet merkitään kartalle. Myös muita tilan historiasta kertovia kohteita, esim. vanhat rakennuspaikat, kivijalat tai savenottopaikat (savikaivot) voidaan merkitä kohtaan ’muut’. Erityiset suojellut kohteet, kuten muinaismuistolain tai luonnonsuojelulain mukaiset tärkeät alueet mainitaan myös. ■

HYVÄ ASIAKKAAMME,

täytämme vuosittain satojen maatilojen EU-lomakkeet. Loppusuoralla palvelumme aina ruuhkautuu, joten ota ajoissa yhteyttäm alla oleviin EU-lomakkeiden täyttäjiin.

Agronomit ja piiriagrologit

Jaakkola Anna-Kaisa	040-525 0375
Jantunen Väinö	0400-16 6202
Lampinen Samuli	040-526 0147
Luoma Markus	0400-180 071
Mäkelä Juha	0400-267 535
Mäkinen Jari	040-510 2795
Niemi Janne	0400-422 765
Perälä Marja-Leena	0400-166 200
Tuomisto Pekka	0400-891 889
Vihlman Katariina	040-582 6775

Talousneuvonta agrologit

Ala-Luukko Kaija	040-832 3521
Yli-Hukkala Seija	040-580 2258

Maitotilaneuvojat

Autio Seija	0400-720 956
Ilomäki Merja	040-702 3922
Kananoja Arja	040-507 0475
Kellokoski Marika	0400-835 842
Kivisaari Hannu	0400-798 580
Kraatari Vuokko	040-565 2700
Kuoppamäki Minna	040-536 7096
Leskinen Ulla Maija	040-504 5591
Mattila-Löppönen Kirsi	040-594 5745
Mäntyharju Johanna	040-512 1901
Perälä Sari	040-3536 634
Saarenpää Marja-Leena	040-540 4777
Sillanpää Sami	040-521 2930
Soisalo Tiina	040-502 5590
Tanner Alli	0400-184 146
Vallinhovi Sari	0400-764 217
Viljamaa Maria	040-761 9770
Yli-Rahnasto Auli	040-526 2467

Sikatalousneuvojat

Peltokangas Juha	0400-264 448
Alanko Saija	040-5094 360

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@proagria.fi

PRO Agria Etelä-Pohjanmaa

Huom! Hakemusten viimeinen jättöpäivä on 30.4.2008.

UUSI NAVETTA
toi uudet tuulet työhön

Vuoden päivät Laitilan tilalla Kuortaneen Salmen kylässä on nautittu uudesta navetasta. Navetan rakentaminen tuli tilalla ajankohtaiseksi, sillä vanha navetta tuhoutui tulipalossa syyskuussa 2006.

Miia Lenkkeri

Kun uutta navettaa ryhdyttiin suunnittelemaan, vanhaa paikkaa ei edes pohdittu. Nyt tilan uusi navetta seisoo näköetäisyydellä talosta, mutta kuitenkin niin kaukana, että työmatka taitetaan pyörällä tai kiireempänä hetkenä autolla.

Ennen rakentamista *Tiina Hilapieli-Laitila* ja *Janne Laitila* tutustuivat paikan päällä erilaisiin navettaratkaisuihin, jotta navettaan saatiin valittua omaan tarpeeseen parhaimmat ratkaisut. Nyt navetassa on valmius kahdelle robotille, joista toinen otetaan käyttöön ensi vuonna.

– Vanhaa lypsytapaa ei ole ikävä, toteaa pariskunta kuin yhdestä suusta.

Iso raha, hyvä tulos

– Tammikuulla aloitimme navettainvestoinnin suunnittelun, toukokuussa haettiin ympäristölupaa. Mukana suunnittelemassa oli ProAgrian investoivan tilan tiimi, johon kuului maitotila-asiantuntija *Johanna Mäntyharju*, talousneuvoja Mika Mäenpää sekä rakennussuunnittelija *Timo Korpela*. Kun Laitilat nyt pohdiskelevat mennyttä rakennusaikaa, kaikki tuntuu menneen sutjakasti, kiitos osaavien apujoukkojen. Hankintojen kanssa tosin piti tehdä välillä kovastikin töitä.

– Nyt meidän työn luonne on totaalisesti muuttunut. Kiitos koneellisen ruokinnan ja eläinten seurannan. Ison rahan navetta vaati, mutta hyvin onnistuttiin. Kun navettaa rakennetaan pitää muistaa, että halvemmat ratkaisut koneissa ja palveluissa voivat tulla kalliimmaksi, jos niitä pitää oikaista muutostöillä.

Laitiloiden tilalla sekä äiti että isä käyvät vuorollaan navetassa. Menossa mukana on toisinaan myös joku perheen viidestä pojasta.

– Nyt on poikienkin kanssa turvallisempaa tehdä töitä. Erityisesti 11-vuotias Arttu on ylpeänä mukana auttelemassa.

Yövalo valaisee

Eläinten hyvinvointi nousi Laitiloiden tilalla huomattavasti, koska uuteen navettaan saatiin tehtyä monia uusia ratkaisuja, kuten poimikimiskarsina, joka on osoittautunut toimivaksi. Yöllä eläimiä valvoo yövalo, jonka punainen hehku ei häiritse eläinten yöelämää, mutta antaa kuitenkin tilan väelle hyvää työskentelyvaloa. Ilma navetassa on puolestaan aiempaa raikkaampaa, kiitos vapaan ilmanvaihdon. Navettaan tulee myös suora laajakaistayhteys, joten luonnollisesti kaikki paperityöt ovat siirtyneet tuvasta navettaan. ■

Ympäristölupa-asiat kuntoon

Maatalous muodostaa elintarviketalouden perustan ja suurin osa Suomessa käytetyistä elintarvikkeista on kotimaisia. Varsinkin Etelä-Poh-

Kaksi robottia. Laitiloiden navetta on 2+2-rivinen navetta, jossa on olemassa valmius kahdelle robotille.

Vinkkejä n

Sari Perälä
Maitotilaneuvoja

Navetan rakentaminen on investointi vähintäänkin tulevalle 20 vuodelle. Suunnitteluun kannattaa siis paneutua huolella. Mitä enemmän on mahdollisuuksia tutustua muihin navetoihin, sitä selkeämpi näkemys syntyy siitä, mitä ratkaisuja omaan navettaan haluaa.

ProAgria Etelä-Pohjanmaa järjestää tutustumiskäyntejä navettakohteisiin Maitohankkeen puitteissa. Tämän kevään kohteissa on mah-

Onnistunut valinta. Tiina Hilapieli-Laitila kehaisee poikimiskarsinan olevan toimiva juttu.

janmaalla on voimakkaasti investoitu maaseutuyrityksiin erityisesti karjatalouden puolella. Tuotantoa laajennettaessa on tärkeää, että luonnonvaroja käytetään järkevästi. Vaikka puhutaankin uusiutuvista luonnonvaroista, niin uusiutuminen on hidasta ja mahdollisesti tehdyt virheet ovat hitaasti, jos ollenkaan korjattavissa. Luonnonvarojen säilyttäminen tuleville sukupolville antaa selkeän viestin siitä, että maaseutu halutaan jatkossakin nähdä asuttuna. Tästä syystä ProAgria Etelä-Pohjanmaa on laatinut Kotieläintilan ympäristölupaoppaan, joka selventää ympäristöluvan hakemiseen vaikuttavia seikkoja sekä antaa selkeät ohjeet ympäristöluvan hakemiseen. Opasta voit kysellä ProAgria Etelä-Pohjanmaan toimistosta. ■

Vaatimuksena elinkeinosuunnitelma

Timo Pajula
Agronomi

Uusi rakennetukilaki astui voimaan vuoden alussa. Laki edellyttää, että investointi- ja aloitustukihakemuksiin pitää liittää aikaisempaa laajempi ja perusteellisempi elinkeinosuunnitelma. Elinkeinosuunnitelman pohjaksi laadittavien laskelmien tulee olla myös aikaisempaa LIKWI -laskelmaa perusteellisempia kannattavuuden ja vakavaraisuuden tunnuslukujen osalta. Elinkeinosuunnitelma on tuen saajaa sitova ja tuen saajan on pystyttävä esittämään elinkeino-suunnitelmaan sisältyvien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista koskevat selvitykset TE -keskukselle.

Aloittamistuki

Nuoren viljelijän aloittamistuki aukeaa ennakkotiedon mukaan jatkuvana hakuna kuluvan kevään aikana. Maatalouden investointituet aukeavat hakuun vuoden loppupuolella ja tulevat siitä eteenpäin haettaviksi tiettyinä hakuaikoina kaksi kertaa vuodessa. Näiden hakujaksojen jälkeen kaikkiin hakemuksiin tehdään myönteinen tai kielteinen päätös.

Yrittäjätulo

Todennäköisesti investointien osalta hakemuksia tulee vireille enemmän kuin mitä rahaa on käytettävissä. Tämän vuoksi hakemukset asetetaan valintamenettelyllä niin sanotusti etusijajärjestykseen ja rahaa myönnetään hakemusten paremmuusjärjestyksessä. Valintamenettelyyn päästäkseen hakemuksen on täytettävä tietyt peruskriteerit. Tämän hetken tiedon mukaan ne tulevat olemaan ikä, ammattitaito ja tuettavasta tuotantotoiminnasta saatava olennainen toimeentulo. Keskeiseksi laskelmissa esitettäväksi peruskriteeriksi tulee **yrittäjätulo**. Yrittäjätulo saadaan vähentämällä maatalouden kokonaistuotosta muuttuvat ja kiinteät kulut, poistot sekä velkojen korot. Poistoina vähennetään laskennalliset poistot, joiden laskentatapa tarkennetaan valtionneuvoston asetuksessa. Poistojen laskemiseksi tarvitaan tiedot tilan rakennuksista sekä koneista ja kalustoista. Yrittäjätulon lisäksi olennaisina tunnuslukuina tarkastellaan kannattavuuskerrointa ja omavaraisuusastetta.

Työläs homma

Nyt on vielä aikaa ennen kevätkiireitä lähteä työstämään mielessä pyöriviä investointiajatuksia ja panna suunnittelu vireillä syksyn hakuja silmällä pitäen. Elinkeinosuunnitelma liitteineen on sen verran työläs kokonaisuus, että viime tippaan sen valmistelua ei kannata jättää. Lypsykarja ja emolehmätilojen investointeja miettiessä kannattaa hyödyntää myös ProAgria Etelä-Pohjanmaan aloittamien koulutushankkeiden tarjoamat mahdollisuudet tutustua erilaisiin toteutusvaihtoehtoihin.

Seuraa hanketapahtumien ilmoittelua lehdissä sekä osoitteessa www.proagria.fi/ep ja kysy lisätietoja elinkeinosuunnitelman tekemisestä ProAgrian talousneuvojilta. Yhteystiedot ovat takakannessa. ■

navettaratkaisuista

dollisuus tutustua erilaisiin lypsyjärjestelmiin.

Tutustumiskäynnit ovat erinomainen tilaisuus päästä seuraamaan käytännössä erilaisia tuotannollisia ja teknologisia ratkaisuja todellisessa käyttöympäristössä.

Tutustumiskäynnit tehdään pienryhmissä, jolloin mukana on samassa tilanteessa olevia tuottajia. Pienryhmistä on hyviä kokemuksia, koska niissä tuottajat voivat keskenään keskustella ja pohtia investointiratkaisuja. Käynnit järjestetään yleensä iltalypsyn aikaan, jolloin pääsee käytännössä näkemään miten erilaiset lypsyjärjestelmät toimivat.

Muutamilla tiloilla on edellisen rahoituskauden aikaiset investointitukihakemukset TE-keskuksessa. Päätöstä näistä ei ole voitu antaa niiden puutteellisuuden takia. Näiden hakemusten täydentämisellä on kiire, sillä TE-keskuksen täytyy antaa näistä päätös kesäkuun loppuun mennessä. Uuden investointituen haun avaamisesta ei ole vielä tietoa. Nyt on kuitenkin aika suunnitella tulevaa.

Kysele lisätietoja navettatutustumiskäynneistä Sari Perälältä 040 353 6634, sari.perala@proagria.fi. ■

Turvallinen navetta. Janne ja Tiina Laitilan navetassa työturvallisuus on nyt kohdallaan. Kuvassa myös Konsta ja Aatu.

RYPSI

menestyy eteläpohjalaisellakin pellolla

Talo lämpimäksi lajittelujätteellä

Miia Lenkkeri

Öljykasvien viljely on harkinnan arvoinen juttu myös meillä Etelä-Pohjanmaalla. Seuraavassa kokemuksia ja ajatuksia öljykasvien viljelystä kertoo ylihärmäläinen viljelijä *Harri Takala* sekä teollisuuden edustajana sopimusviljelypäällikkö *Olli-Pekka Martti Raisiolta.* Ei kannata myöskään ohittaa öljykasvien kasvinsuojeluvinkkejä.

Ylihärmäläinen Harri Takala on tyytyväinen öljykasviviljelijä. Tilan pelloista on noin 40 hehtaarilla lähivuosina viljelty rypsiä hyvin tuloksin. Mikä parasta, sadon lajittelujätteellä on lämmennyt muutaman kuukauden ajan jopa kaksi omakotitaloa.

– Viime vuoden sato lajiteltiin kokonaisuudessaan, roskaprosentti oli 2. Sadosta 10 prosenttia laitettiin lajittelun kautta sivuun ja sillä lämmitettiin stokeripolttimessa kaksi taloa joulukuusta helmikuulle. Lajittelu kannatti erityisesti viime kesänä, sillä sadon joukossa oli paljon pientä ja surkastunutta siementä, Harri Takala kertoo.

– Kostean kesän vuoksi ruiskutin kasveja pahkahometta vastaan. Jos tulevana kesänä kasvusto on runsas ja ilmat viime kesän kaltaisia, ruiskutus on taas tarpeen.

Harri Takala kehaisee öljykasvien olevan hyvä katkaisukasvi nimenomaan kasvinviljelutilalle. Omalla tilallaan hän päätyi rypsin viljelyyn jo siitä syystä, että kuivauskapasiteetti ja varastot eivät olleet riittäviä viljojen lisäviljelyyn. Ensi kerran tilan pelloille kylvettiin rypsiä jo ennen EU-aikaa, jolloin öljykasveista maksettiin vaivaiset 4 markkaa kilolta.

Miksi öljykasveja kannattaa pitää mukana viljelykierrossa?

– Öljykasvit parantavat maan rakennetta, niiden kylvämisen kanssa ei ole myöskään kiire, jolloin aikaa jää muille kevättöille. Kylvän rypsin aina viimeiseksi, viime kesänä vasta kesäkuun alussa. Rypsiä on meillä kylvetty niin raskaaseen savimaahan kuin multaakin. Rypsin hintatasokin on noussut, joten pohdinnan arvoinen kasvi se ehdottomasti on. ■

KYSYIMME

Miia Lenkkeri

1. Minkälaiset näkymät öljykasvien viljelyllä on sopimusviljelypäällikkö *Olli-Pekka Martti* Raisiolta?

Öljykasvien viljelyllä on hyvät näkymät. Öljykasveilla on kysyntää ja markkinat ovat varmat. Sadon muuttaminen rahaksi käy nopeasti, sillä aloitamme puintiaikaan kotimaisen rypsin vastaanoton. Rypsin hintaodotukset ovat varsin hyvät. Hinta liikkuu siinä 400 – 500 euron välillä. Öljykasvit ovat siis viljaan nähden hinnaltaan kilpailukykyisiä, edellyttäen hyvää tai kohtalaista satoa.

2. Mitä voimme oppia viime vuodesta, joka oli haastava öljykasvien osalta.

Viime kesänä kirpat tekivät tuhojaan. Kun luonnon kanssa ollaan tekemisissä, kirppatilannetta pitää tänäkin kesänä seurata ja tehdä tarvittavat toimenpiteet. Talvehtivia kirppoja on onneksi ollut tänä talvena vähemmän kuin viime kesänä.

3. Miksi rypsin satotaso on jäänyt viime vuosina vaatimattomaksi, mutta uusien lajikkeiden satoisuus on siitä huolimatta lisääntynyt.

Tämä on mantra jota hoetaan, vaikka toiset tekevät 2000 tonnin satoa. Koska öljykasveja viljellään jo Oulun tasolla, totta kai keskisato laskee, koska rypsiä ei kaikkialla viljellä parhailla lohkoilla.

4. Onko Raisio kiinnostunut ottamaan uusia sopimustuottajia?

Jos sopimustuottajuus kiinnostaa, kannattaa ottaa yhteyttä suoraan Raisioon.

5. Kannattaako pohjalaisviljelijöiden harkita rapsin vilejlyä?

Ilmaston pitäisi lämmetä melkoisesti, että rapsia kannattaisi viljellä isolla alalla. Kokeilumielessä sitä voi viljellä.

6. Kuinka öljykasvien hinta määräytyy?

Hinta määräytyy raaka-ainepörssin mukaan, josta tietyllä kaavalla lasketaan hinta.

7. Mitä terveisiä lähetät pohjalaisviljelijöille?

Kyllä pohjalaisisännän ammattitaito riittää öljykasvien viljelyyn. Kun öljykasveihin panostetaan oikealla lohkovalinnalla, tarkastamalle maan ph, rakenne ja ojitus kuntoon, eväät hyvälle onnistumiselle ovat olemassa. Rypsi kannattaa kylvää hyvin lämmenneeseen maahan, eli sen osalta kevättöitä voi suosiolla siirtää eteenpäin muiden töiden tieltä.

Öljykasvien kasvinsuojeluvinkit

Väinö Jantunen
Piiriagrologi

- Valitse lohkot huolella, suosi vähän rikkakasveja tuottavia, hyvin torjuttuja lohkoja.
- Käytä kivennäismailla maavaikutteista torjuntaa rikkakasveille.
- Viivästytä kylvöä, jotta maa lämpenee ja rikkakasvit ehtivät taimettua.
- Pyri matalaan kylvösyvyyteen, varmista tasainen nopea taimettuminen.
- Tarkkaile kirppoja ajoissa, torju tarvittaessa.
- Torju rapsikuoriaiset nuppuvaiheessa, samalla voit torjua juolavehnän ja hukkakauran.
- Jos ennen kukintaa on sateista, tee ruiskutus pahkahometta vastaan täyden kukinnan aikaan.
- Ota sadosta ennakkonäyte, lajittele jos rikkapitoisuus on korkea.

Tulosanalyysillä muutokset hallintaan

Miia Lenkkeri

Maatilan tulosanalyysi on isokyröläiselle Tommi Laineelle tuttu juttu usean vuoden ajalta. Kun Tommi Laineen kertomusta tulosanalyysista kuuntelee, huomaa analyysin herättäneen miehessä halun tietää, minkälaista tulosta tilalla oikeasti tehdään.

– Ensi kerran meidän tilalle tehtiin tulosanalyysi jo seitsemän vuotta sitten, mies muistelee.

– Nykyään kaikki tuotantokustannuksista lähtien on jatkuvassa muutoksessa. Tulosanalyysin avulla koetan pysyä kelkassa mukana ja herätä hieman aiemmin reagoimaan muutoksiin.

Erityisen tyytyväinen Tommi Laine on siitä, että tulosanalyysi on jo useamman vuoden ajan osoittanut, että tilan kulut on saatu laskusuhdanteeseen.

– Useille tiloilla seurataan hintoja, mutta jos analyysiä ei ole käytössä, ei älytä selvittää, millä hinnalla mitäkin tuotetaan. Aina pitäisi muistaa se, että säästetty euro on enemmän kuin tuotettu euro, Tommi Laine pohtii.

– Työtä tulosanalyysin eteen ei tarvitse tehdä kuin sen verran, että huolehtii veroilmoituksen teosta, sillä veroilmoituksen luvut siirretään sellaisenaan tulosanalyysiin. Kun veroilmoitus on valmis, soitan ProAgrian talousneuvoja Marjo Latva-Kyynylle, joka on jo usean vuoden ajan tehnyt meille tulosten analysoinnin.

– Kun alkuvuonna tietää, mihin päättyneen vuoden rahat ovat menneet, tulevan vuoden suunnittelu on helpompaa. Jos mielessä on vaikkapa pieniä investointeja, vuosibudjetin tekoa helpottaa, kun mennyt vuosi menoineen ja tuloineen on kirjattu selkeästi ylös. ■

Tulosanalyysi. Isokyröläinen Tommi Laine ja ProAgria Etelä-Pohjanmaan talousneuvoja Marjo Latva-Kyyny istahtavat kerran vuodessa yhdessä pöydän ääreen laatimaan Laineen tilan tulosanalyysiä.

TULOSANALYYSI

Maatilan tulosanalyysi on laskelma, jossa laaditaan verokirjanpidon pohjalta oikaistu tuloslaskelma, maatilan tase ja työtuloslaskelma. Sen avulla nähdään, mikä on ollut kuluneen vuoden todellinen tulos, joka on eri asia kuin verotettava tulos. Samalla saadaan selville keskeiset talouden tunnusluvut kannattavuudesta, vakavaraisuudesta ja maksuvalmiudesta.

Tilakohtaisten tulosten analysoinnissa käytetään apuna koko maan kattavaa vertailuaineistoa (taloustietopankkia), jossa oman tilan tulosta voidaan verrata vertailutilojen tuloksiin ja tunnuslukuihin. Tulosteiden avulla voidaan analysoida nykyisen toiminnan kehittämistarpeita ja kehittämismahdollisuuksia. ■

TÄYDENNYSKOULUTUKSIA JAKKissa

TULITYÖKORTTIKOULUTUKSET

Koulutuksessa hankitaan perustiedot tulitöihin liittyvistä riskeistä ja niiden välttämisestä. Todistukseksi hyväksytysti suoritetusta tutkintokokeesta myönnetään tulityökortti, joka on voimassa 5 vuotta.

Jalasjärvellä (Kurssitie 2, klo 8.30–16.00) **9.5, 8.8, 10.10. ja 28.11.2008**
Seinäjoella (Teollisuustie 11, klo 8.00–15.30) **30.5.2008**

TYÖTURVALLISUUSKORTTIKOULUTUKSET

Turvallisuus kertoo toiminnan laadusta. Ammattitaitoisesti tehty työ tuottaa laadukkaita tuotteita ja palveluita siten, että vältetään samalla tapaturmia sekä työperäisiä sairauksia. Todistukseksi hyväksytysti suoritetusta tutkintokokeesta myönnetään työturvallisuuskortti, joka on voimassa 5 vuotta.

Jalasjärvellä (Kurssitie 2, klo 8:30 – 16:00)
25.4, 16.5, 13.6, 29.8, 19.9, 24.10, 21.11, 12.12.2008

Seinäjoella (Teollisuustie 11, klo 8:00 – 15:30) **9.5, 6.6.2008**

Korttikoulutuksien hinta on 120 euroa/ hlö (hinta sisältää koulutuksen, kirjallisen kokeen, kahvin, lounaan ja työturvallisuus- tai tulityökortin sekä koulutusmateriaalin)

ILMOITTAUTUMISET:
Johanna Yli-Pirilä p. 040 545 2910, johanna.yli-pirila@jakk.fi

KONE- JA METALLIALAN KOULUTUS

Järjestämme non-stop -periaatteella Jalasjärvellä myös kone- ja metallialan perustutkintokoulutusta (levyseppähitsaaja) ja täydennyskoulutusta mm. hitsaukseen (eri prosessit ja materiaalit).

LISÄTIETOJA:
Juha-Martti Kuoppala p. 040 572 1525, juha-martti.kuoppala@jakk.fi tai
Sat-Maarit Sivula p. 040 539 9968, satu-maarit.sivula@jakk.fi

JAKK

TYÖELÄMÄN KOULUTTAJA JA KEHITTÄJÄ **www.jakk.fi**

Yhtymäopas maa- ja metsätalouksille

ProAgria Etelä-Pohjanmaa on koonnut Yhtymäoppaan maa- ja metsätalouksille. Ajatus oppaan tekemisestä on syntynyt niistä kokemuksista, joita vuosien aikana on kertynyt erilaisten yhtymien vaiheista.

Koska tällaisen maatalousyhtymän asioita ei suoraan säätele mikään oma lainsäädäntö, liittyy yhtymään ihmisten mielessä lukematon määrä oletuksia ja käsityksiä, jotka eivät aina ole oikeita. Vuosien kuluessa epäselvistä ja huonosti sovituista toimintatavoista on usein kiertynyt vaikeasti ratkaistavia solmuja, joilla saattaa olla merkittäviä rahallisia seuraamuksia. Tämän vuoksi oppaaseen on koottu keskeisiä ja useimmin esille tulevia kysymyksiä maatalousyhtymästä.

Oppaan kirjoittamiseen ovat osallistuneet ProAgria Etelä-Pohjanmaan spv-asiantuntija Unto Kangas, Verohallinnosta verosihteeri Petri Ollinkoski, Te-keskuksen maaseutuosastolta rahoituspäällikkö Laila Luoma ja Ylitarkastaja Veikko Tuominen. Viljelijän ME-LA –turvaa koskevan osion ovat kirjoittaneet yhteistyössä Heikki Mäkirintala, Kaija Seppinen ja Sirpa Havu.

Opasta on saatavissa ProAgria Etelä-Pohjanmaan talousneuvojilta. Voit tilata sen myös ProAgria Etelä-Pohjanmaan toimistosta puhelin (06) 4163 400 tai tuula.perala@proagria.fi. ■

OTA VINKISTÄ KIINNI!

TULOSANALYYSI. Nyt kun viime vuoden veroilmoitus on saatu valmiiksi, kannatta laskea, mikä on ollut viime vuoden koko tilan taloudellinen tulos ja mitä ovat olleet talouden ja tuotannon tunnusluvut. Taloudellinen tulos ja talouden tunnusluvut voidaan laskea tulosanalyysillä. Tuotannon tunnusluvut maidontuotannon puolella kertoo laaja maidontuotannon tuloslaskelma ja sikatalouden puolella sikatilinpäätös. Saaduista tunnusluvuista voidaan miettiä tavoitteita tällä ja seuraaville vuosille; mihin tähdätään ja miten yritystä viedään eteenpäin.

Sikatilinpäätöksen osalta lisätietoja antaa Saija Alanko (p. 040 509 4360) ja Juha Peltokangas (p. 0400 264 448), laajan maidontuotannon tuloslaskelman osalta Arja Kananoja (p. 040 5070 475) ja tulosanalyysin osalta Marjo Latva-Kyyny (p. 040 584 7559). **KOTITALOUSVÄHENNYS.** Kotona teetetyn työn kustannukset voi osittain vähentää verosta. Vähennys myönnetään sinä vuonna, kun maksu on maksettu. Vähennyksen saa yksityinen henkilö Vähennyksen määrä on 60 % työkorvauksista ja palkkaan kohdistuvista kuluista 30 %. Vähennyksen enimmäismäärä on kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä 2 300 euroa henkilöä kohden. Lisää tietoa kotitalousvähennyksestä www.vero.fi. **VEROILMOITUS.** Henkilöasiakkaat ja kuolinpesät saavat esitäytetyn veroilmoituksen huhtikuussa. Jos tietoihin on lisättävää tai korjattavaa, veroilmoitus palautetaan korjattuna viimeistään 8.5. tai 15.5. Jos tiedot ovat oikein, ilmoitusta ei palauteta. Kuitteja ja tositteita ei enää liitetä veroilmoitukseen, vaan asiakas säilyttää ne itse. Jos korjaat veroilmoitustasi tai jos verohallinto saa muualta verotukseesi vaikuttavia lisätietoja, saat lokakuun loppuun mennessä uuden verotuspäätöksen.

ISTUTUKSET. Piha-alueen rakentaminen puutarhaksi vaatii aikaa ja paneutumista. Onnistunut suunnittelu helpottaa istutus- ja rakentamistöitä vaikka usealle vuodelle jaettuna. Unelmien toteutuminen saattaa kestää viidestä kymmeneen vuotta, mutta odottaminen palkitsee. Oikeiden kasvivalintojen lisäksi myös helppohoitoisuuteen kannattaa panostaa. **NETTINEUVOJA.** Sähköpostiosoitteesta ruokaneuvot@maajakotitalousnaiset.fi saat henkilökohtaista neuvontaa ruoanvalmistukseen ja leivontaan liittyen. ■

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

MAATALOUSALAN KOULUTUSTA

Perustutkinto aikuisille työn ohessa monimuoto-opiskeluna.

Maatalousoppilaitos
PL 105, 61801 KAUHAJOKI
Puh: (06) 2318660
s-posti: mol@saiedu.fi

Kesän odotusta 140 €/2 vrk/hlö

- majoitus 2 hengen huoneessa
- 2 x aamiainen
- 2 x buffet-ruokailu
- kylpylän ja kuntosalin käyttö
- sisäänpääsy ravintolan tansseihin
- ohjattua vapaa-ajan ohjelmaa

Kaupanpäälle 1 x puolihieronta

Voimassa 1.4.-31.5.2008
Koskee vain uusia varauksia.

Vaasantie 22, Ylihärmä
Puh. (06) 483 1600
www.harmankuntokeskus.fi
HÄRMÄN KUNTOKESKUS

Saarioinen

Saarioinen on tunnettu ja vakavarainen ruokatalo, joka tekee laatutuotteita suomalaiseen makuun. Käsittelemme lähes 20 miljoonaa kiloa kotimaista sian- ja naudanlihaa vuosittain. Tärkeimmät tuotteemme ovat erilaiset liha-lajitelmat, palalihat, kuluttajapakatut lihatuotteet, jauheliha ja määräpainopihvit ja -leikkeet.

Tuottaja, tule sopimuskumppaniksi!

Teurastamotoiminta kehittyy ja nykyaikaistuu Jyväskylässä. Tarvitsemme nyt ja tulevaisuudessa lisää naudanlihaa.

Tarjoamme hyvän palvelun ja kilpailukykyiset sopimusehdot.

Ota yhteyttä asiamiehiimme:
Markku Jaskari 0400 260 577
Aatos Kallio 0400 264 892
Oiva Latvala 0400 204 698
Mika Hakala 0400 017 200

LIHA-SAARIOINEN OY
Suluntie 1, PL 2,
40351 Jyväskylä
Puh. (014) 333 7211
Faksi (014) 333 7155

Lue SÄÄTIEDOT kotisivuiltamme

Jouko Uola
Agronomi

ProAgria Etelä-Pohjanmaa tarjoaa sivuillaan verkkosääpalvelun. Sääpalvelu on ilmainen maanviljelijöille, kuluttajille ja kaikille, joita vain sää kiinnostaa. Säätiedot päivittyvät neljä kertaa vuorokaudessa ja ennuste annetaan aina viiden vuorokauden ajalle asti. Palvelu ei vaadi käyttäjältään rekisteröimistä, vaan säätietoja pääsee lukemaan pelkällä hiiren klikkauksella.

Sääpalvelun tarjoaminen alueen viljelijöille on tarpeen jo siitä syystä, että alueen keskisatoja halutaan nostaa merkittävästi. Tuloksiin päästään parhaiten yhdistämällä sääennusteiden informaatio tilan töihin, kuten kylvöihin, kasvinsuojeluruiskutuksiin ja sadonkorjuuseen. Tärkeimpiä tietoja ovat sateet, aurinkoiset tunnit, lämpötilat, tuulen suunta ja voimakkuus. Töiden suunnittelussa on tärkeää tietää lähimmän viiden vuorokauden sääennusteet. Palvelusta löytyy myös koko maapalloa koskevia säätietoja esimerkiksi lomailijoiden käyttöön.

ProAgria Etelä-Pohjanmaan tarjoama sääpalvelu on ensimmäinen näin laajana toteutuva Etelä-Pohjanmaalle kohdistettu sääpaketti. ■

Kehitä tuotantoasi Lehmähavainto-osaamisen avulla.

Tarkkaile lehmä ja paranna tulo

Tiesitkö, ettei lypsylehmällä ei ole aikaa odotteluun? Opi näkemään odottavat lehmät ja raivaamaan esteet niiden tieltä – lehmäsi maksavat siitä sinulle lisämaitona.

ProAgria Etelä-Pohjanmaan tuotevalikoimassa on tarjolla ensi syksystä lähtien Lehmähavainto-tuotesarja.

Lehmähavaintojen avulla saat uuden näkökulman karjasi olosuhteisiin ja osaat lukea lehmäsi antamia viestejä paremmin. Erikoiskoulutuksen saaneet Lehmähavaintoja-asiantuntijamme perehdyttävät sinut uuteen ja mielenkiintoiseen maailmaan ja auttavat sinua jatkossakin kehittämään tuotantoasi eläinten olosuhteiden ja terveyden kautta. Lehmähavaintoja-harjoituksissa perehdytään muun muassa eläimen terveyteen, hyvinvointiin ja olosuhteisiin käytännön navettaolosuhteissa. Harjoituksessa teet havaintoja

Kurkkaa koulutustarjonta kotisivuiltamme www.proagria.fi/ep

sedu
Koulutuskeskus Sedu, Ilmajoki, Ilmajoentie

Seinäjoen ammattikorkeakoulu
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tule opiskelemaan maataloutta Ilmajoelle

Koulutuskeskus Sedu, Ilmajoki, Ilmajoentie
Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Maa-ja metsätalouden yksikkö

Maaseutyrittäjä:

Yhteishaku: 3.3. - 20.3.2008

Maatilatalouden koulutusohjelma
Maatalousteknologia koulutusohjelma

Aikuisille:

Maatalouden perustutkinto
Viljelijän ammattitutkinto
Karjatalouden ammattitutkinto
Maaseudun vesitalouden ammattitutkinto

Agrologi (AMK):

Yhteishaku: 25.3. - 11.4.2008

Opinnoissa voit erikoistua kasvi- tai kotieläintuotantoon, talouteen, tekniikkaan tai maaseutuympäristöön .

Uusina: tuotantoeläinten terveydenhuolto, maaseutu- ja luontomatkailu, maaseudun maisemanhoito ja rakentaminen

Aikuisille:

Agrologi AMK
Agrologi YAMK
Maaseutuympäristön erikoistumisopinnot

0201 245 700 maa@seamk.fi

**Kalkitse nyt sängelle.
Tulos näkyy jo seuraavassa sadossa.**

Varmista uusi kasvukausi ja valitse viljavuustutkimuksen mukaan oikea kalkitusaine. Tilaa tavallista parempi kalkitus kauppiaaltasi silloin, kun sinulle parhaiten sopii. Ruukin maanparannusaineet ovat edullisia ympäri vuoden. Ajattele maan parasta pinnalta ja pinnan alta, sillä vain hyvin hoidettu maa tuottaa huippusatoa. Tavoitettava pH-arvo on 6,5...7 ja oikea kalsium/magnesiumsuhde.

Vaihde: 020 592 3950 Myynti: 020 592 3970

Fax: 020 592 3996

www.ruukki.com/fi
Tuotteet ja palvelut/
Mineraalituotteet
Maanparannustuotteet

Kysy kauppiaaltasi sänkikalkitusehdoista.

RUUKKI

Kevään maatöihin

Mølbro AUROJEN KULUTUSOSAT

- S-piikit ja kärjet
- Traktorin osat
- Akut
- Öljyt ja vaseliinit
- Nivelakselit ja osat ym.

Traktoritarvike PITKÄRANTA Ky
Rajatie 44, 60120 Seinäjoki
Puh. (06) 4142 920 Fax (06) 4144 922

Kuva Plugi Oy

...än viestejä ...sta

ja opit perusperiaatteet oman karjasi havainnoimista varten.

Ennen Lehmähavaintokoulutusten rantautumista Etelä-Pohjanmaalle kannattaa tutustua

Lehmähavaintoja-opaskirjaan, joka on lehmälähtöisen karjanhoidon opas. Se antaa välineitä lehmän antamien merkkien näkemiseen ja hyödyntämiseen. Lehmähavaintoja kirjan tekijä on hollantilainen terveydenhuoltoeläinlääkäri Jan Hulsen. Opasta voit kysellä omalta neuvojaltasi tai soittamalla ProAgria Etelä-Pohjanmaan toimistoon (06) 4163 400. ■

Juuremme ovat syvällä mullassa

Lähivakuutus on johtava maa- ja metsätalouden vakuuttaja Suomessa. Syykin on selvä. Kun on juuret maaseudulla, ymmärtää jo puolesta sanasta, mistä maa- ja metsätalousyrittämisessä on kyse. Ota yhteyttä, juodaan kuppi kahvia ja rupatellaan.

www.lahivakuutus.fi

LÄHI VAKUUTUS

Hyvä ei petä koskaan!

Hyvä teho!

Vehnän lehtilaikku (DTR)

Verkkolaikku

Viljanhärmä

Ruskolaikku (septoria)

Kauran lehtilaikku

Koskaan emme tiedä minkälainen kasvukausi on tulossa emmekä osaa myöskään luotettavasti arvioda eri tautien tulevaa uhkaa.

Siksi on parasta valjastaa kasvitautien torjuntaa valmiste, joka ei petä missään tilanteessa.

Stereo 312,5 EC antaa kahden toisiaan täydentävän tehoaineensa avulla hyvän suojan kaikkiin merkittäviin kasvustotauteihin, kaikille viljoille. Ja silti edullisesti.

Niin yksinkertaista tautien torjunta loppujen lopuksi on!

STEREO®

Suojaa tuplasti

- Kahden toisiaan täydentävän tehoaineen käyttövalmis seos
- Erityisesti ohran tautien torjuntaan
- Tehoaa myös tyvilaikkuun
- Tehoaineet syprodiniili 250 g/l ja propikonatsoli 62,5 g/l
- Käyttömäärät:
  - ohra ja kaura 0,8 -1,6 tai 2 x 0,4 -0,8 l/ha
  - vehnät ja ruis 1,0 - 2,0 tai 2 x 0,5 -1,0 l/ha

www.farmit.net
Neuvonta puh. 020 7914040.
Lue aina käyttöohje ja noudata sitä!

75 vuotta vastuullista kasvinsuojelua
BERNER

Kasvinsuojeluaineiden käyttäjäkoulutukset

ProAgria Etelä-Pohjanmaa järjestää vielä kesän kynnyksellä kaksi kasvinsuojeluaineiden käyttäjäkoulutusta. Koulutukset järjestetään 5. ja 6. kesäkuuta Seinäjoen ammattioppilaitoksen auditoriossa, Kirkkokatu 10, kello 9.30 alkaen. Ilmoittaudu mukaan: Tuula Perälä (06) 416 3400 tai Jari Mäkinen 040 510 2795 jari.makinen@proagria.fi, muista kertoa ilmoittautuessa tilatunnuksesi. Kurssimaksu 35 euroa maksetaan koulutuksessa käteisellä. ■

LAATUTUOTTEET
ALAN AMMATTILAISELTA

Koyo®

SEINÄJOKI
Rajatie 46
60101 Seinäjoki
Puh.0207 856 420
Fax 0207 856 439
Päivystys 24 h
0400 564 441

LAKEUDEN HYDRO Oy
www.lakeudenhydro.com

VAASA
Silmukkatie 17
65101 Vaasa
Puh.(06)3205 300
Fax (06)3123 560
Päivystys 24 h
0400 564 442

Valmistaudu huolella juhlaan

Asta Asunmaa
Kotitalousneuvoja

Juhlasesongin lähestyessä useissa kodeissa valmistaudutaan tuleviin kevään ja kesän juhliin. Juhlajärjestelyt on hyvä aloittaa ajoissa, jotta suunnittelulle ja valmistelulle jää riittävästi aikaa. Jokaisella juhlalla on oma luonteensa, mutta kannattaa huomioida sankarin persoona sekä ajankohta ikimuistoisia juhlia suunnitellessa.

Suunnittelu aloitetaan kartoittamalla käytettävissä olevat resurssit sekä juhlittavan henkilön toiveet. Se, juhlitaanko kotona vai vuokrataanko tilat tai laitteet sekä astiat muualta, vaikuttaa oleellisesti kustannusarvioon sekä etukäteisvalmistelujen määrään. Kannattaa myös pohtia, kutsuuko kaikki sukulaiset ja tuttavat mukaan juhliin, vai vietetäänkö juhlaa pienemmällä väkimäärällä.

Tarjoilua ja ohjelmaa suunnitellessa tulee muistaa miettiä myös, kuka kaiken oikeasti valmistelee. Löytyykö tehtäviä kaikille perheenjäsenille tasapuolisesti kykyjen sekä taipumusten mukaan. Hyvä on myös laskea kotona olevat astiat sekä ruokailuvälineet sekä käytettävissä olevat istumapaikat mietittäessä kutsuttavia henkilöitä.

Juhlia varten laaditaan suunnitelma aikataulun muotoon, näin kaikki asiat tulevat ajallaan tehdyiksi. Siivous, ruoanvalmistus ja leipominen ovat suuritöisimpiä valmisteluista, joten ne kannattaa valmistella huolella. Apulaiset kannattaa varata ajoissa ja käydä suunnitelma myös heidän kanssaan läpi. Hyvällä suunnittelulla ja etukäteistyöllä varmistetaan juhlan sujuminen sekä kaikkien perheenjäsenten jaksaminen myös juhlapäivänä. Tarkoitushan on juhlistaa sankaria sekä nauttia yhdessäolosta. ■

Juhlakoristeet omasta pihasta

Merkkipäiviä juhlistavat perinteiseen tapaan kukat eri muodoissaan. Kotoa tai omasta puutarhasta voi löytyä näyttäviä ja kestäviä viher- ja kukkakasveja erilaisten somistuksen toteuttamista varten.

Anna Wahlberg
Maisemasuunnittelija

Juhlapöydän keskipiste on näyttävä kukka-asetelma. Pienemmissä ruokapöydissä käytetään samaa teemaa pienempinä kimppuina tai yksittäisinä kukkina. Sisääntulon vieressä voi olla pilarimaisia asetelmia elävistä kukista tai silkkikukista koottuina. Ulkotilojen koristeluun voi käyttää kokonaisia pikkupuita ja pitkävartisia kukkia vesiastiassa tai havuköynnöksiä tai –kransseja ovenpieltä ja kaiteita koristamassa.

Koristeluissa käytettävä kasvimateriaali kerätään aamuvarhaisella kasteen kuivuttua, poistetaan liikoja alalehtiä kukkavarsista, kootaan löyhissä kimpuissa ämpäreihin (vettä vähintään 10 cm) ja laitetaan mahdollisimman viileään tilaan jäähtymään ja odottamaan juhlien somistelua. Maakellari sopii sidontakukkien säilytykseen erinomaisesti. Tärkeintä on kasvien jäähdyttäminen, jolloin sidonta- ja maljakkokestävyys pitenee oleellisesti.

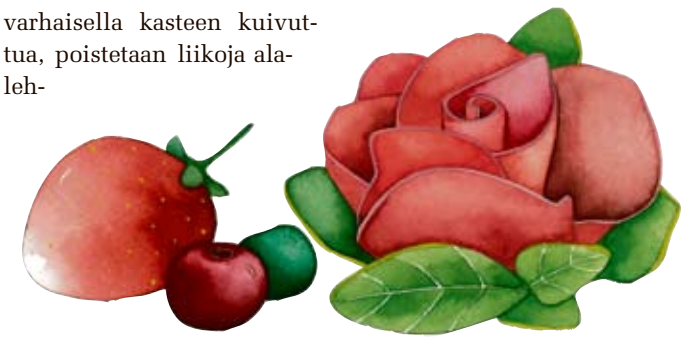

Parasta tuuheutta

Vuodenaika sanelee paljonkin, mitä oman puutarhan tai kodin kasveja voidaan somistuksessa käyttää. **Keväällä** voidaan omenapuiden, koivujen ja koristepensaiden oksia hyötää kukkiviksi viileässä pari viikkoa etukäteen. Myös havuja, kiviä, sammalta ja kevään sipulikukkia voidaan käyttää. Sipulikukat kestävät viileässä pitkään. **Kesäaikana** valikoima laajenee tuntuvasti, kukkien lisäksi myös kasvien lehtiä voidaan käyttää asetelmiin ja kattaukseen. Jättipoimulehti on yksi parhaista leikkoperennoista. Metrisistä parsan oksista saa herkkää tuuheutta kimppuihin ja kokonaisista varsista vihreyttä lattiamaljakoihin ja kaariportteihin. **Syksyllä** käytetään kauden viljoja ja hedelmiä, kurpitsoja ja syksyn värikkäitä oksia. Myös aronian, pihlajan ja ruusujen marjat ovat näyttäviä koristelussa. **Talvella** ovat vuorossa kauniin muotoiset oksat, sammalet ja jäkälät, havut ja lepänkävyt. Kaislat ja havukranssit ovat näyttäviä yksityiskohtia.
Myrkyttömiä ja jopa syötäviä kasveja kannattaa ensisijaisesti käyttää asetelmissa. Ruokien koristeluun ja salaatteihin voi varsinkin keskellä kesää käyttää itse kasvatettujen kasvien värikkäitä kukkaosia: orvokit, kehäkukat, ruiskaunokki, kurkkuyrtti, iisoppi, koristekrassi, tuoksupelargonit, tilli, ruusut (terälehdet). ■

Paljonko ruokia ja juomia?

(Määrät henkilöä kohden)

Alkuruoat:

salaatti 100–150 g
tuoresuolattu kala 100 g
savustettu kala 75 g
leikkeleet 75 g
keitto 1,5- 2 dl

Pääruoat (kahden lajin aterialla):

salaatti 150-250 g
laatikko300-350 g
keitto3 - 5 dl
fileoitu kala150 g
savustettu kala 150 - 200 g
lihakastike150 - 200 g
luuton liha ja paisti 100 - 150 g
pihvit ja leikkeet 130 - 150 g
jauheliha- ja murekeruoat 100 - 150 g
broileri250 g
broileri rintafile 100 g

Lisäkkeet:

keitetty peruna 200 g
keitetyt kasvikset 75 g
riisi tai makaroni 60 g
laatikko 100 - 150 g
tuore salaatti 75 g
kastike 0,5 dl
muhennos 1 dl

Jälkiruoat:

kiisseli tai puuro 150-200 g
pannukakku150 g
marjat100 - 150 g
jäädyke, jäätelö, hyytelö 100 - 125g
juustotarjotin75 - 100 g
jälkiruokakastike 50 - 75 g
kahvi, tee1 - 2 kkp

Juomat:

onnittelujuoma1,25 dl / hlö

Ruokajuomat:

maito tai kotikalja tai kivennäisvesi 2 lasia (lasi = 0,2 dl)
mieto viini 1 - 2 annosta (1 annos = 12 cl)
väkevä viini 1 annos (1 annos = 8 cl)

Jälkiruokajuoma:

kahvi, tee 1 kkp

Muut juomat:

konjakki , likööri 1 annos (1 annos = 4 cl)
Koko pullo (0,75 l) =6-7 annosta (mieto viini),9 annosta (väkevä viini)

Kahvi- ja teekutsuilla tarjotaan henkilö kohden:

kahvi/ tee 2-3 kkp
vehnänen, kääretorttu, kuivakakku tms. 1 viipale tai kpl
pikkuleipä 1 kpl / laji (jos vieraissa on runsaasti lapsia, kannattaa pikkuleipiä varata runsaammin)
kahvipöydän voileipiä 3 kpl
voileipäkakkua 1-2 cm viipale
kahvimaitoa tai kermaa 1 l /50 vierasta
sokeria 1 kg / 50 vierasta

PUNAJUURI maahan kesän kynnyksellä

Kylvä tänä kesänä vuoden vihannesta punajuurta. Isot ryhmäsiemenet kylvetään lämpimään maahan vasta touko-kesäkuussa, mutta satoa ehtii hyvin tulla syksyyn mennessä, kun muistat kastella kuivina kausina. Vähälläkin lannoituksella saat värikästä ja terveellistä syötävää uuniruokiin ja salaatteihin. Myös pienet lehdet sopivat syötäväksi!

Anna Wahlberg
Maisemasuunnittelija

Punajuurikkaan kylvö kannattaa aloittaa vasta maan lämmittyä touko-kesäkuussa, jolloin punajuurikas pystyy taimettumaan jopa viikossa. Kylmässä maassa siemen itää hitaasti ja aikaisen kylvön vaarana on taimien virittyminen kukintaan. Varastoitavan punajuurikkaan ehtii kylvää vielä ennen juhannusta. Punajuurikkaan kasvuaika on 10 –18 viikkoa.

Punajuurikas menestyy monenlaisilla maalajeilla, mutta maan ravinnetilan on oltava hyvä ja pH:n 6 – 7. Kevyillä, helposti kuivuvilla mailla, joiden pH on korkea, punajuurikkaat saavat kuivina kesinä helposti mukuloiden ulkonäköä pilaavan rupitartunnan. Kevyillä kivennäismailla on huolehdittava kastelusta etenkin 5 – 7 viikkoa kylvön jälkeen, kun mukulan muodostuminen alkaa. Liikaa typpilannoitusta on vältettävä, koska punajuurikas kerää nitraattia. Boorin saannista pitää huolehtia. Punajuurelle voi käyttää myös klooripitoisia lannoitteita. Merivedellä kastelukaan ei haittaa punajuurikasta. ■

VINKKI

Kuori punajuuret ja puolita. Tee puolikkaista 0.5 cm paksuja viipaleita. Laita viipaleet kulhoon ja lorauta joukkoon rypsiöljyä, ripottele aromisuolaa ja haluamiasi mausteita makusi mukaan. Esimerkiksi timjami sopii hyvin punajuuren makuun. Levitä viipaleet uunipellille ja paista 200-asteisessa uunissa noin puoli tuntia. Nauti sellaisenaan tai dippikastikkeen kera.

Ilo irti juhlista!

Järjestämme juhlia -kirja on monipuolinen tietopaketti kauniisti kuvitettuna. Kirjasta löydät herkulliset reseptit alkuruuista jälkiruokajuomiin. Reseptit on laskettu pienelle ja suurelle joukolle. Saat tietoa juhlatilaisuuden suunnittelusta, valmistelusta ja toteutuksesta.
Kirja on myös mainio lahja! Koko B5, kierresidonta.
Hinta 28 €

Piirrokset Riikka Juvonen

MAA- JA KOTITALOUSNAISET
NAISISSA maaseudun voima

Tilaukset:
Anne-Mari Jouppila,
anne-mari.jouppila@netikka.fi,
puh. 0400 367 675.
Netistä osoitteella
www.maajakotitalousnaiset.fi.
Tilauksiin lisätään toimituskuluina 5 euroa ja postimaksu painon mukaan. Tuotteita voi tiedustella myös Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskuksista.

Kohota *mielialaa* punajuurella

Anna Wahlberg
Maisemasuunnittelija

Vuoden vihannes, punajuuri, on monipuolinen puutarhan leidi. Punajuurella on muinoin hoidettu flunssaa, ihottumia ja hermostohäiriöitä. Punaisen väriaineen uskotaan edelleen vaikuttavan mielialaa kohentavasti ja punajuuren tryptofaanin antavan hyvää oloa.

Punajuurikas sisältää monipuolisesti kivennäisaineita: paljon kaliumia, kalsiumia, magnesiumia, natriumia, kuparia, rautaa ja sinkkiä. Vitamiineista punajuuresta löytyy A-, E-, C- ja B-ryhmän vitamiineja, erityisesti folaattia, jonka saanti suomalaisessa ruokavaliossa on vähäistä. Folaatti vaikuttaa punasolujen uusiutumiseen ja aineenvaihduntaan sekä verisuonten ahtautumiseen. Punajuurikas saa värinsä antioksidantteihin kuuluvista betalaiineista. Betalaiinien terveysvaikutuksia ei vielä tunneta, mutta niillä saattaa olla merkitystä hapettumiseen liittyvien sairauksien estossa.

Myös punajuurikkaan kuitu on nykyihmiselle arvokasta. Punajuurikkaan versot ja kesällä nuoret naatit ovat syötäviä. Entisaikaan naatteja käytettiin pinaatin tavoin. Itse juuri varattiin lääkinnällisiin tarkoituksiin, kuten hammas- ja päänsäryn hoitoon.
Kotipuutarhojen kestosuosikki on litteän pyöreä 'Egyptiläinen', muita siemenmyynnissä olevia lajikkeita ovat 'Little Ball', 'Forono', 'Pablo'. Suomessa viljellään pieniä määriä myös valko-, kelta- ja raitajuurikasta, joka on sisältä punavalkoraidallinen. Euroopassa muutama vuosi sitten alkanut punajuurikkaan lehtien viljely salaattikäyttöön odottaa Suomessa vielä tuloaan. ■

PUUTARHASTA ILOA ELÄMÄÄN

Tervetuloa mukaan hakemaan vinkkejä oman puutarhan ehostamiseen.
Etelä-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset tarjoavat tänä keväänä paljon kysyttyjä puutarhasuunnitteluiltoja. Illat ovat suunnattu erityisesti uutta pihaa rakentaville tai vanhaa pihaa kunnostaville. Voit osallistua iltoihin oman kiinnostuksesi mukaan. Jos olet vailla apua, niksejä ja vinkkejä helppohoitoisen puutarhan aikaansaamiseksi, puutarhasuunnitteluillat ovat juuri sinulle. Kouluttajana illoissa on viheralan moniosaaja, suunnitteluhortonomi *Anna Wahlberg*.
LISÄTIETOJA osoitteesta www.proagria.fi/ep > tapahtumat.
ILMOITTAUTUMISET puhelimitse Tuula Perälä (06) 4163 400,sähköpostilla tuula.perala@proagria.fi, voit ilmoittautua myös osoitteessa www.proagria.fi/ep > tapahtumat.

PUUTARHASUUNNITTELUILLAT KEVÄT 2008:
- Puutarhasuunnittelun perusteet (ke 23.4)
- Hyötykasvipuutarha (ti 29.4)
- Puutarhan rakentaminen (ke 7.5)
- Koristekasveja kotipuutarhaan (ke 14.5)
- Harrastajan niksit (21.5.)

LAMMASTILOILLE

Eviran lammasrekisteri otetaan käyttöön maaliskuun lopulla. Rekisterin käyttöönoton jälkeen siirtoasiakirjoja ei enää tarvita. Viimeisimpien tietojen mukaan tiloille tullaan lähettämään lähiviikkoina tietoa rekisterin toiminnasta ja eläinlistat rekisteriin tallennetuista eläimistä. Alun perin rekisteri piti toimia jo tammikuussa, mutta käyttöönotto ei ole sujunut suunnitelmien mukaan. Rekisteriin on ilmoitettu marraskuun 2007 eläintiedot. Lisätietoa netissä: www.evira.fi tai asiakaspalvelu puh. 020 690 990

ProAgrian tuotosseurantarekisteriä kehitetään yhteentoimivaksi Eviran rekisteriin yhteistyössä Maatalouden Laskentakeskuksen kanssa. Ohjelman uusiminen voidaan aloittaa vasta, kun Eviran lammas ja vuohirekisteri on valmis ja rajapinta on tehty. Tämän vuoksi kirjataan noin vuoden ajan tietoja kahteen järjestelmään. Tuotosseurantarekisterissä on muun muassa punnitus- ja teurastuloksia, sekä eläinten sukulaisuustietoja, joten tuotoksen ja eläinaineksen kehittämiseksi rekisteri on erittäin tärkeä työväline.

Taas pääsiäisen aikaan oli **lampaanlihan kysyntä korkealla**. Useiden tilojen ympärivuotisiin karitsointeihin siirtymisen ansiosta kotimaista lihaa oli jo enemmän saatavilla, mutta vielä on varaa lisätä reilusti pääsiäiskaritsantuotantoa. Tämä vaatii tuotannon huolellista suunnittelua, koska uuhien tiinehtyvyys heikkenee kesää kohti, kun päivän valoisa aika pitenee.

vielä on varaa lisätä pääsiäiskaritsatuotantoa

Suomenlampaiden jalostusopas on valmistunut. Lihasulansäätiön rahoittamassa oppaassa on selvitetty suomenlampaan ominaisuuksia ja jalostustavoitteita. Sukulinjojen selvitystyötä on jatkettu ja sukulinjoista on esimerkkipässit sekä valokuvia. Oppaan voit tilata Pirkanmaan ProAgriasta numerosta 020 747 2808.

Eläinkuljetuskoulutusta kaupallisiin eläinkuljetuksiin on järjestetty eripuolella Suomea. Lampurit ovat osallistuneet ahkerasti koulutuksiin, koska monet kuljettavat itse teuraskaritsoita teurastamoon yli 65 kilometrin päähän. Teurastamot sijaitsevat hajallaan ja varsinkaan pienet toimijat eivät järjestä kuljetusta teuraseläimille. Lain ja asetuksen tulkinnassa on havaittu eriävyyttä alueittain ja EU-maittain, joten Evirasta odotetaan lisätietoa lupien ja maksujen kohtuullistamiksi näissä pienimuotoisissa kuljetuksissa.

Hyvää kevättä ja onnistuneita karitsointeja! ■

Milla Alanco
Lammastilaneuvoja

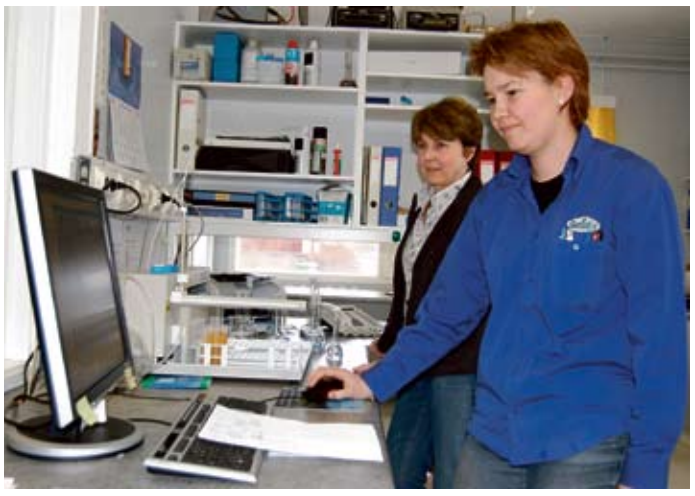

Viljavuusnäytteet. Maanäytteitä kuvassa analysoivat kemisti Minna Rotola-Pukkila ja Hortilabin laboratorion johtaja Monica Sirén.

Viljavuusnäytteiden tarve korostuu

Miia Lenkkeri

Kun hinnat nousevat, korostuu samalla myös viljavuustutkimuksen hyöty.

– Tarkennettu lannoitus yhdessä lannoitehintojen nousun kanssa pakottaa viljelijät pohtimaan, mitä ravinteita maassa on, mitä maasta puuttuu. Kun tiedetään maan ravinnetaso, oikeiden lannoitteiden tilaaminen onnistuu ja syntyy säästöjä, muistuttaa Monica Siren Hortilabista.

Viljelijät ottavat yhä enemmän kevätnäytteitä. Kuitenkin joillekin viljelijöille maan ravinnetason analysointi on yhä edelleen iso kynnys. Viljavuusnäytteitä analysoivat yritykset ovat omalta osaltaan pyrkineet madaltamaan kynnystä tarjoamalla näytteenjättöpaikkoja sinne, missä asiakkaat normaalisti asioivat, kuten maataloustuotekauppoihin. Paras näytteenottoaika on syksyllä, loka-marraskuussa. Silloin on myös viljavuustutkimuksia tekevillä yrityksillä kädet täynnä työtä, tosin syksyllä asiakkailla ei ole kiirettä vastausten saannin kanssa. Keväällä yli viiden vuorokauden odotusaika tulosten saannissa voi jo olla aika.

– Viljavuusnäytteet pitää säädösten mukaan ottaa vähintään viiden vuoden välein. Sadon ja laadun maksimoinniksi kannattaa viljavuustutkimus teettää kuitenkin useammin, Monica Siren opastaa. ■

LIHA-POUTTU
Tehtaankatu 1
69100 KANNUS

Perinteikästä lihanhankintaa Pohjanmaalla!

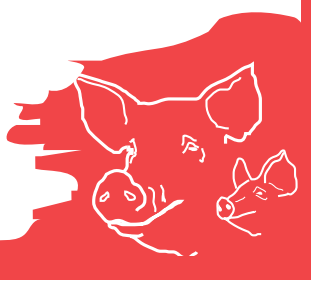

Liha-Pouttu Oy, Kannus. Puh. 020 472 7777
Hankintaedustaja Etelä-Pohjanmaalla Markku Tuorila.
Puh. 040 772 2470

YARA

Happopohjaiset AIV-säilöntäaineet varmistavat rehun hyvän laadun ja maittavuuden. Säilöntäaineeton rehu on aina riski. Myöskään säilöntäaineen määrässä säästäminen ei kannata, viidellä litralla säilöntäainetta rehutonnia kohden takaat karjallesi laadukkaan aterian.

AIV 2 Plus · AIV Prima · AIV Ässä · AIV 2000

Veikko Tuominen
Ylitarkastaja
Etelä-Phjanmaan TE-keskus

Kevään 2008 tukihaussa huomioitavaa

Tilatuessa ei ole 10 kuukauden hallinta-aikaa vaan pellon hallinta 16.6. riittää
– peltoa voi siis ostaa ja vuokrata vielä 16.6. ja liittää niitä hakemukseen ja sille voi saada myös tilatuen (sikäli kuin on vastaava määrä tukioikeuksia hallinnassa 16.6)
– mahdolliset ympäristötuen erityistukisopimukset edellyttävät vuokrasopimuksen alkavan viimeistään 1.5. tai 1.10. tai päättyvän aikaisintaan 31.5. tai 13.9.

Tukioikeuksissa ei enää ole ns. tarralappuja
– peruna- ja puutarhakasvialoille saa tilatuen rajoituksetta (tietysti tukioikeuksien rajoissa)
– tukihakemus ja siihen kuuluvat muut lomakkeet on jätettävä viimeistään 30.4. kuntaan
– tukihakemus voi myöhästyä korkeintaan 25 kalenteripäivää. Myöhästyminen alentaa tukia yhdellä prosentilla työpäivää kohden. Tänä vuonna viimeinen palautuspäivä myöhästyneenä on 23.5., koska 25.5. on sunnuntai.

Kartta lohkoista tukihakemuksen mukaan aina kun lohkoihin tehdään korjauksia
– lohkon digitointia korjataan (rajoja korjataan kartalle)
– lohkoja yhdistetään tai jaetaan
– lohkoa ei ole vielä digitoitu

Oman pinta-alan käyttö lohkolla edellyttää karttakorjausta tukihakemuksen mukaan
– kun käytetään digitointia suurempaa pinta-alaa, pitää liitekarttaan piirtää mistä kohdin digitointi on virheellinen

Muutokset tukihakemuksiin viimeistään 16.6.
– kaikkia muita muutoksia voi tehdä jättämällä kuntaan muutoslomakkeen 117, mutta uutta tukea ei voi hakea. Esim. viljelijä ottaa vuokralle naapurin pellot tukihaun jälkeen 16.6. mennessä ja naapurilla on syysviljaa kylvettynä yhdelle lohkolle. Lohkot voi liittää omaan hakemukseen lomakkeella 117 ja niille saa kaikki tuet (myös tilatuen, jos tukioikeuksien hallinta on vuokrauksen yhteydessä siirretty 16.6. mennessä), mitä viljelijä on omassa tukihakemuksessaan hakenut. Syysviljalle saa pohjoisen tuen, jos on pohjoisen tuen rasti viljelijän omassa tukihakemuksessa.
– lomakkeella 117 ei ole myöhästymispäiviä.

Viimeinen kylvöpäivä on 30.4
– monivuotisten kasvien, hoidetun viljelemättömän pellon, kasvipeitteisen kesannon yms viimeinen kylvöpäivä on 30.6.

Eläinten hyvinvointituen sitoumuslomake 188 kuntaan 30.4. mennessä
– tänä vuonna on ensimmäistä kertaa haettavissa eläinten hyvinvointituen 5-vuotinen sitoumus
– mahdollista nauta- ja sikatiloille
– sisältää perusehdot ja enintään kaksi vapaaehtoista lisäehtoa
– maksimi tuki 5000 euroa/tila/v

Ympäristötuen erityistukihakemukset TE-keskukseen viimeistään 30.4.

Ei uusia alueita lfa/ymp-tuen piiriin, poikkeuksena
– yli 65 v viljelijän viljelyksestä siirtyvät pellot, vähintään 2ha, saa suoraan lfa/ymp-tuen piiriin
– kun tilusjärjestelyissä luovutetaan lfa/ymp-kelpoista peltoa ja saadaan tilalle lfa/ymp-kelvotonta peltoa, niin lfa/ymp-tuen piiriin saa vastaavan määrän kuin on luovuttanut

Lfa/ympäristötukikelpoisuuden vaihto lohkolta toiselle mahdollista 16.6. mennessä
– vaihdettava vähintään 2 ha
– vain täysiltä peruslohkoilta (lohkoa/lohkoja jolta/joilta vaihdetaan pois ei voi jakaa)
– vastaanottavan lohkon saa jakaa
– vaihto vain viljelijän omien lohkojen välillä
– kaikkien vaihdettavien lohkojen pitää olla tuenhakijan omistuksessa viimeistään 16.6.2008
– vaihtoa ei voi tehdä, jos vaihdettavalla lohkolla on erityistukisopimus
– lohkojen on pitänyt olla jonkun tukihakemuksessa peltona v. 2007
– vaihtoa pitää hakea viimeistään 16.6. lomakkeella 193 ja 102 C

Muista myös: Lannoitussuunnitelman perustuttava alle 5 v vanhaan viljelysuunnitelmaan, Kasvinsuojeluruisku testattava 5 vuoden välein, Kasvinsuojeluaineiden käyttökoulutus 5 vuoden välein ■

Kotieläintuet v. 2008 C1-C2 alueella

E-P:n TE-keskus/Veikko Tuominen19.3.2008

	7) 4) Sonni-palkkio/ uuhi-palkkio	7) 1) Emo-lehmien tuotan-topalk-kio	7) 3) Ras-kaiden nautojen tuki/ eläin	poh-joinen tuki €/ eläin-yksikkö	poh-joinen tuki €/ eläin-yksikkö	11) Pohj. tuki/ eläin	11) Pohj. tuki/eläin	10) pohj. teuras-eläin tuki €/ eläin		
Tukialue				**c1**	**c2**	**c1**	**c2**	**c1-c2**	**Pohjoisen tuen eläinyksikkökertoimet**	
Sonni yli 6 kk 4)	157		34	414	422	248	253		eläin	eläinyks.
Emolehmä/ -hieho 1)		118		295	295	295	295		emolehmä, emolehmähieho yli 2 v	1
Lehmä									emolehmähieho 8 kk - alle 24 kk	0,6
Teurashieho			34					269	sonnit 2 v ja yli	1
Hieho maid.tuotant.									sonnit 6 kk-alle 2 v	0,6
Vasikka									Uuhet	0,15
Uuhi	14			390	398	59	60		Maitovuohet (kutut)	0,48
Kuttu 2)				317	325	152	156		Karjut	0,7
Lihasika				210	213	16,15	16,38		Emakot	0,7
Nuori siitossika				210	213	16,15	16,38		Kanat	0,013
Emakko				210	213	147	149		Broilerit	0,005
Karju				210	213	147	149		broileriemot	0,025
Kana				201	204	2,61	2,65		Hanhi-, ankka- ja kalkkunaemot	0,026
Munintakanaemo				201	204	2,61	2,65		Sorsa- ja fasaaniemot	0,013
Broileriemo				185	190	4,63	4,75		Hevoset yli 6kk	
Hanhi-, ankka-, ja kalkkunaemot				185	190	4,81	4,94		- siitostammat (myös ponitammat)	1
Tarhatut sorsa- ja fasaaniemot				185	190	2,41	2,47		- suomenhevoset	0,85
Broileri 6)				185	190	0,16	0,17		- muut 1-3 v	0,6
Teuraskalkkuna				185	190	0,83	0,85			
teurashanhi				185	190	0,57	0,58		Yksi eläinyksikkö=	
teurasankka				185	190	0,32	0,32		223 teurastettua kalkkunaa	
tarh. teurassorsat ja-fasaanit				185	190	0,13	0,14		325 teurastettua hanhea	
Siitostammat (myös ponitammat) 8)				280	285	280	285		585 teurastettua ankkaa	
Suomenhevonen (pl. siitostammat) 8)				280	285	238	242		1375 teurastettua tarhattua sorsaa ja fasaania	
Muut 1-3 v.muut hevoset ja ponit 8)				280	285	168	171		13 teurastettua lihasikaa	
									13 siitokseen myytyä nuorta emakkoa ja karjua	
				C1	**C2**					
Maito				8,1	8,8	senttiä/kg	(sisältää v. 2009 maksettavan ns. jälkitilin 0.3 senttiä/kg)			

1) Tilatuen tuotantopalkkio euroa/eläin, lukumäärä lasketaan eläinrekisteristä ruokintapäivien perusteella, mukaan otetaan max 40 % hiehoja. Tuki max 200 euroa, taulukossa arvio nykyisillä emolehmä- ja hiehomäärillä
2) Kutuilla oltava maidontuotantoa/ pidettävä kirjanpitoa päivittäin tuotoksesta
3) Tilatuen raskaiden nautojen tuotantopalkkio yli 330 kg:n sonneille ja 210 kg:n hiehoille maksetaan maximi 80 euroa/eläin, taulukossa arvio nykyisillä teurasmäärillä
4) sonnipalkkioihin käytettävissä kiinteä kokonaissumma, joten tuki eläintä kohden laskee, jos sonnien määrä lisääntyy
6) tuki laskettu kasvatettua broileria kohden 6 erän vuosikierrolla
7) Tilakohtaisesti leikataan ennen maksua kaikista tilatuen pelto- ja eläintuista 5 %. Leikattu osuus palautetaan v. 2008, mutta em. tukien 5000 euron ylittävän yhteissumman leikkausta ei palauteta. Max palautus siis 250 euroa/tila
8) Hevosten oltava pääsääntöisesti rekisteröitynä Hippoksen rekisteriin. Tuen ehtona 100 päivän pitoaika,mjoka alkaa 1.5.
10) hiehon teuraspaino yli 170 kg
11) luvut 6-23 kk sonnia kohti, poikinutta emolehmää kohti
HUOM.! Sikojen ja siipikarjan pohjoisen tuen summat riippuvat tuotantomääristä, lopulliset luvut vahvistetaan syksyllä 2008/keväällä 2008

Pinta-alatuet v. 2008

Vilja-, nurmi- ja öljykasvit

E-P:n TE-keskus Veikko Tuominen 19.3.2008

Huom. Taulukossa ei ole huomioitu 5 % modulaatioleikkausta tilatukeen, tilatuen tuotantopalkkioon, valkuaiskasvipalkkioon eikä energiakasvitukeen																					
Huom. Tilatuen tarralaput poistuvat ja pysyville kasveille voi hake tukioikeutta (paitsi yli 5 v. ei-energiaruokohelpi)	rehuohra, kaura	23) mallasohra,	ruis	kevätruis	kevätvehnä	syysvehnä	rypsi rapsi	21) tilatason energiakäyttö rypsi	Syysrypsi rapsi	öljypellava	camelina	hernehärkäpapu	22) Seoskasvusto, valk. kasvia yli 50%	heinälaidunsäilörehumurmi	3) vap. eht. kesanto	18) kasvipeitt. vap. eht. kesanto	5) hoid. viljelemätön pelt max 50 % pinta-alasta	5) hoid viljelemätön pelto, joka yli 50 % p-alasta	6) energia kasvi esim. ruokohelpi	9) kuitupellava, hamppu	19) Pysyvä laidun
C1-alue																					
euroa/ha																					
Tilatuki (tasatuki) 1)	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195
valk.k.palkkio/energ.k.tuki 6)								30				55	55						30		
LFA-tuki, kasvitila	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218		218	218	
LFA-tuki, kotieläintila	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292		292	292	
Ymptuki 2), kasvitila ja 2 lisät.	127	127	127	127	127	127	127	127	127	127	127	127	127	127		39			127	127	
Ymptuki 2), kotieläintila ja 2 lisät.	157	157	157	157	157	157	157	157	157	157	157	157	157	157		39			157	157	
Pohjoinen tuki 10)		70	112	112	57	57	100	100	100	100		100	100							100	
Tilatuen tuotantopalkkio 12)			40			40	40	40	40	40		40	40							40	
yht., kasvitilan sitoumus 11)	540	610	692	652	597	637	680	710	680	680	540	735	735	540	413	452	413	195	570	680	195
yht., kotieläintilan sit. 11)	644	714	796	756	701	741	784	814	784	784	644	839	839	644	487	526	487		674	744	195
Mahd. nuoren vilj. tuki	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36			36	36	
C2-alue																					
Tilatuki 1)	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152
valk.k.palkkio/energ.k.tuki 6)								30				55	55						30		
LFA-tuki, kasvitila	233	233	233	233	233	233	233	233	233	233	233	233	233	233	233	233	233		233	233	
LFA-tuki, kotieläintila	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306		306	306	
Ymptuki 2), kasvitila ja 2 lisät.	127	127	127	127	127	127	127	127	127	127	127	127	127	127		39			127	127	
Ymptuki 2), kotieläintila ja 2 lisät.	157	157	157	157	157	157	157	157	157	157	157	157	157	157		39			157	157	
Pohjoinen tuki 10)		70	112	112	60	60	27	27	27	27		27	27							27	
Yleinen hehtaarituki 10)	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	35	30	30	35	30	30			35	30	
Tilatuen tuotantopalkkio 12)			40			40	40	40	40	40		40	40							40	
yht., kasvitilan sitoumus 11)	542	612	694	654	602	642	609	639	609	609	547	664	664	547	415	454	385	152	577	609	152
yht., kotieläintilan sit. 11)	645	715	797	757	705	745	712	742	712	712	650	767	767	650	488	527	458		680	672	152
Mahd. nuoren vilj. tuki	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36			36	36	

1) Taulukossa tilatuen tasaosa. Tilakohtaisesti tilatukea korottavat mahdolliset lisäosat.
2) Taulukossa perustoimenpide + 2 lisätoimenpidettä. Kasvitila 93+23+11, Kotieläintila 107+23+27 euroa/ha
3) Velvoitekesanto on tänä vuonna 0 %, mutta kesannointioikeusalalla on mahdollisuus vapaaehtoiseen kesannointiin. Jos kesannointioikeusalalla viljellään tuet maksetaan viljelykasvin mukaan.
5) Oltava pääsääntöisesti kasvipeitteinen ja niitettävä kerran 31.8. mennessä. LFA-tuki maksetaan vastaavalle alalle hoidettua viljelemätöntä peltoa kuin on viljeltyä peltoa, maksimi siis 50 %, jos toinen puoli viljeltyä
6) Energiskasvituki vaatii sopimuksen jalostajan kanssa tai rypsin kotipolttositoumuksen. Taulukossa v. 2007 tukitaso. Valkuaiskasvipalkkio maksetaan, jos valkuaiskasvia yli 50% siemenseoksen painosta
9) Kuitupellavan/-hampun EU-jalostustuki jatkuu, tuki 100 e/kuitutonni. Tuen hakee jalostaja
10) 23) Jos kansallisiin tukiin varattau kokonaissumma on ylittymässä, yksikkötukia voidaan leikata. Mallasohran tuki vaatii esiviljelysopimuksen tekoa mallastamon kanssa 16.6. mennessä
11) Taulukon oletuksena, että tila on sekä ympäristötuessa että LFA-tuessa joko kasvitila tai kotieläintila.
12) Muille cap-kasveille kuin kevätviljoille. Max 50 euroa/ha, taulukossa arvio. Edellytys että ko. kasveja yht. väh. 10 % pinta-alasta, maksetaan yksittäiselle kasville 50% asti pinta-alasta.
18) vapaaehtoinen kesanto, jolla on monivuotinen viherkesanto MM tai seuraavana keväänä päätettävä riistakesanto RY tai maisemakesanto MY
19) Pysyvä laidun saa tilatuen, mutta uuden pysyvän laitumen perusteella ei enää saa uusia tukioikeuksia.
21) Edellyttää tilatason enrgiakäytön sitoumuslomaketta 417
22) Seoskasvusto, jossa on valkuaiskasvin siementä yli 50 %, saa valkuaiskasvipalkkion, pohjoisen tuen ja tilatuen tuotantopalkkion. Valkuaiskasvipalkkio edellyttää korjuuta vasta maitotuleentumisen jälkeen.

Puutarhakasvit, marjat ja peruna, sokerijuurikas

E-P:n TE-keskus Veikko Tuominen 19.3.2008

Huom. Taulukossa ei ole huomioitu 5 % modulaatioleikkausta tilatukeen, valkuaiskasvipalkkioon eikä energiakasvitukeen													
Huom. Tilatuen tarralaput poistuvat ja pysyvien kasvien aloille voi hake tukioikeuksia (paitsi yli 5 v ei-energiaruokohelpi)	rehuohra kaura	7) 14) Ruoka-, siemen-, muu peruna on sopimus	7) 14) Ruoka-, siemen-, muu peruna ei sopimusta	8) Tärkkelysperuna	7) 14) Tärkkelys-perunan siemnlisäys	13) sokerijuurikas	16) Kumina ja muutsiemenmausteet	7) Avomaan puutarhakasvit	7) Mansikka, marjapensaat	15) Tyrni Tyrni, marjaaronia	20) yli 5 v ruokohelpi ei energiasopimusta	20) yli 5 v ruokohelpi kylv. 2004 ei energiasopimusta	17) Kasvimaa
C1-alue													
euroa/ha													
Tilatuki 1)	195	195	195	195	195	195	195	195	195	195		195	195
Tärk.perunan tasausmaksu 8)				422									
LFA-tuki, kasvitila	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	218	
LFA-tuki, kotieläintila	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	292	
Ymptuki 2), kasvitila ja 2 lisätoimenpidettä	127	127	127	127	127	127	325	540	694	694	127	127	
Ymptuki 2), kotieläintila ja 2 lisätoimenpid.	157	157	157	157	157	157	325	540	694	694	157	157	
Pohjoinen tuki 10)				133		430		348					
Kansallinen perunatuki 14)		395	277		277								
yht., kasvitilan sitoumus 11)	540	935	817	1095	817	970	738	1301	1107	1107	345	540	195
yht., kotieläintilan sit. 11)	644	1039	921	1199	921	1074	812	1375	1181	1181	449	644	195
Mahd. nuoren vilj. tuki	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36
C2-alue													
Tilatuki 1)	152	152	152	152	152	152	152	152	152	152		152	152
Tärk.perunan tasausmaksu 8)				360									
LFA-tuki, kasvitila	233	233	233	233	233	233	233	233	233	233	233	233	
LFA-tuki, kotieläintila	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	306	
Ymptuki 2), kasvitila ja 2 lisätoimenpidettä	127	127	127	127	127	127	325	540	694	694	127	127	
Ymptuki 2), kotieläintila ja 2 lisätoimenpid.	157	157	157	157	157	157	325	540	694	694	157	157	
Pohjoinen tuki 10)				133		430		348					
Kansallinen perunantuot.tuki 14)		395	281		277								
Yleinen hehtaarituki	30	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
yht., kasvitilan sitoumus 11)	542	942	828	1040	824	977	745	1308	1114	1114	395	547	187
yht., kotieläintilan sit. 11)	645	1045	931	1143	927	1045	818	1381	1187	1187	498	650	187
Mahd. nuoren vilj. tuki	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36

1) Taulukossa tilatuen tasaosa. Tilakohtaisesti tilatukea korottavat mahdolliset lisäosat
2) Taulukossa perustoimenpide + 2 lisätoimenpidettä kasvitila 93+23+11, kotieläintila 107+23+27 euroa/ha, puutarhakasveilla perust. + 1 lisät. , 1 ryhmän 450+ 90, 2 ryhmän 438 + 256, siemenmausteilla 181+144
7) Ns. tarralaput poistuvat tukioikeuksista v. 2008, jolloin peruna-alalle ja vihanneksille ja marjoille maksetaan tilatuki siinä missä viljalle ja nurmelle
8) Tärkkelysperunan cap-tasausmaksu on 66 euroa/tonni ekvivalenttitärkkelystä eli n. 360 euroa/ha 32 000kg:n ha-sadolla ja 17 %:n tärkkelyspitoisuudella
10) Jos kansallisiin tukiin varattau kokonaissumma on ylittymässä, yksikkötukia voidaan leikata.
11) Taulukon oletuksena on, että tila on sekä ympäristötuessa että LFA-tuessa on joko kasvitila tai kotieläintila.
13) taulukossa sokerijuurikkaan kansallinen tuki 350 euroa+ pohjoinen tuki 80 euroa
14) Kansallinen perunatuki 118 euro/ha korkeampi aloille, joista viljelysopimus. Taulukon summat vuoden 2007 mukaan.
15) Tyrni ja marja-aronia ovat pysyviä kasveja, jotka saavat tilatuen, jos niiden viljelyaloille haetaan tukioikeuksia v. 2008
16) Siemenmausteet ovat oma ympäristötukiryhmänsä. Taulukossa perustuki 181+ puutarhalisätoimenpide 144 euroa/ha.
17) Kasvimaan tilatuessa ei enää 30 aarin maksimirajoitetta
20) Jos ruokohelpi on kylvetty v. 2004, se ei ole silloin pysyvä kasvi ja saa aina tilatuen tilatuen

Hepo hirnahtaa!

Tervetuloa Ellun ja Jutan talliin eli Kauhajärven ratsastuskeskukseen. Kauhajärven ratsastuskeskus majailee vanhassa navetassa, josta lehmät ovat lähteneet vuonna 2005. Navetassa eli nykyisin hevostallissa majailevat uljaat ja ainakin tallin omissa kisoissa voitokkaat keppihevoset, jotka ovat syntyneet Elli-Miina Mäkelän ja Jutta Latvalan sekä apujoukkojen käsissä.

Kun tytöt saavat koulupäivänsä päätökseen, toinen päivä on edessä keppihevosten, kuten Grandin, Mistyn ja Aten, kanssa puuhatessa. Heppoja paijataan, harjataan ja lenkitetään niin suurella innolla, että

Keppihevosia. Elli-Miina Mäkelä ja Jutta Latvala sekä Kauhajärven ratsastuskeskuksen tulevaisuuden keppihevoslupaukset.

välillä äidin pitää muistuttaa, että koulupäivä koettaa taas huomenna. Kun kesä saapuu ja koulukassit ripustetaan naulaan, ratsastuskeskuksessa pidetään keppihevosleiriä, johon kutsutaan muitakin harrastajia mukaan. Hevosilla, kuten niiden hoitajillakin, on tallissa hyvät oltavat, siitä pitää huolen muun muassa ihkaoma tallikissa, taustalla pauhaava navettaradio sekä sesonkien mukaiset koristelut, kuten joulukuusi koristeineen. Joululahjaksikin piti tytöille hommata vain hevoskamaa.

Keppihevoset ovat nyt se tosikuumajuttu. Ala-asteikäiset tytöt ympäri Suomen hoivaavat Elli-Miinan ja Jutan tavoin omia keppihevostekeleitään enemmän harrastuskuin leikkipohjalta. Kauhajärven ratsastuskeskuksen elämään voit käydä kurkistamassa osoitteessa www.freewebs.com/kauhajarvenratsastuskeskus ■

itua -menomuistio

19.4.2008	Maa- ja kotitalousnaisten *Ilon päivä*, Isokyrö
14. – 16.5.2008	*Lähiruoka 2008,* Tampere
5.– 6.6.2008	*Ínternational Ayrshire Show 2008*, Seinäjoki
26. – 27.7.2008	*Luomusa*, Töysä
31.7. – 3.8.2008	*Farmari*, Lahti
5. – 7.9.2008	*Kauhajoen ruokamessut*
26. – 27.9.2008	*SM-Traktorikynnöt,* Teuva
22. – 25.10.2008	*Koneagria,* Jyväskylä

Kesän ykköstapahtuma
Lahdessa 31.7.–3.8. klo 10–18

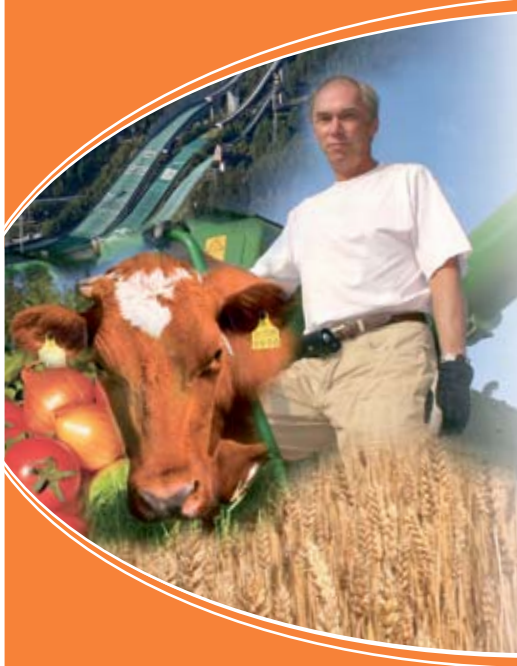

Teemoina
- Maatila kasvuyrityksenä
- Yrittäjän hyvinvointi
- Kestävä energiatalous
- Iloa ruuasta!

Ammattiasiaa ja nähtävää kaikille!

Tule ja viihdy!

Farmari.
Suomen Maatalousnäyttely.
31.7.–3.8.2008 Lahdessa

Järjestäjä:
ProAgria Häme ry
Puh. 020 747 3000

Yhteistyössä:
TAPIOLA LAHTI FINGRID

www.farmari.net

Luotettavaa **vilja-analyysipalvelua** Suomen Viljavasta

NIT-laitteella tehtävät laadunmääritykset ovat tällä hetkellä ohran, vehnän ja kauran kosteus, hehto-litrapaino ja valkuainen sekä rukiin kosteus ja hehtolitrapaino. Lisäksi ohrasta voidaan analysoida tärkkelys.

Suomen Viljavalla on laboratorioissaan nykyaikaiset vilja-analysaattorit, jotka kuuluvat Elintarviketurvallisuusviraston Eviran ylläpitämään NIT-viljaverkkoon. Kysy analyysipalveluista Seinäjoen toimipisteestämme, puh. 010 3464 690.

Lisää palvelustamme ja hinnastot: **www.suomenviljava.fi**

SERTIFIOITU inspecta ORGANISAATIO ISO 9001

Suomen Viljava

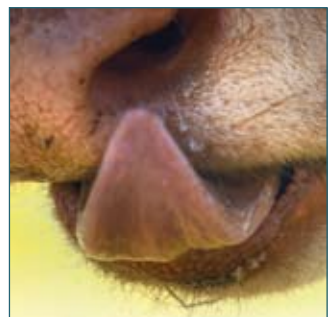

Rehu-, lanta- ja salmonella-analyysit

NOVALAB OY
www.novalab.fi

Lepolantie 9
03600 KARKKILA
Puh. (09) 2252 860
Fax (09) 2252 8660

KURKISTUS MAAILMALLE

Terveiset fish and chips maasta eli Englannista. Maassa viljellään perunaa 130 000 hehtaarilla. Kaiken kaikkiaan perunaa nostetaan vuosittain kuuden miljoonan tonnin edestä. Määrästä siemenperunaksi menee 400 000 tonnia. Markkinoille sadosta myydään puolet sellaisenaan, toinen puoli leviää kuluttajien käyttöön erilaisten ruokaelintarvikkeiden muodossa. Tiloilla perunat istutetaan useimmiten suomalaisittain varhain eli maaliskuun lopulla.

Kurkistus englantilaiselle perunalastutehtaalle osoittaa, että pieni on valttia. Tehtaalle toimitetun perunan pitää olla kooltaan alle yhdeksän senttistä.

Tiloilla tuotantokustannukset ovat Suomen tapaan kasvaneet lyhyessä ajassa melkoisesti: lannoitteet jopa 50 %, polttoaineet 30 % ja työvoima 5 %. Intoa perunanviljelyyn Englannissa vähentää viljan ja öljykasvien hinnannousu.

Terveisin ProAgria Etelä-Pohjanmaa perunaneuvojat
Samuli Lampinen ja Seppo Saari

LUOTETTAVA JA ASIANTUNTEVA
TUTKIMUSLABORATORIO SEINÄJOELLA

Valtakunnallinen maa- ja lantanäytteiden tutkimuslaboratorio Seinäjoella

- Annamme 10% alennuksen analyyseistä, niille tiloille tai hankkeille, jotka käyttävät ProAgria Etelä-Pohjanmaan toimesta otettua koneellista maanäytteiden ottoa.

Seinäjoen elintarvike ja ympäristölaboratorio

Vaasantie 1
60100 Seinäjoki
puh. (06) 4255 707
(06) 4255 705

Aukioloajat
ma - to 8.00 - 16.00
7.30 - 15.00
www. tk. sjk.fi

Näytelomakkeita ja näytepurkkeja saatavissa maaseututoimistoista, maatalousliikkeistä ja ylläolevasta osoitteesta.

Näytteet voi toimittaa laboratorioon itse, postitse (postisopimus) taikka matkahuollon kautta.

PRO Agria Etelä-Pohjanmaa

- **Toim.joht.Antti Siljamäki** 0400 365 997
- **Tiedottaja Miia Lenkkeri** 0400 159 118
- **ATK-suunnittelija Antti Juntunen** . . . . . (06) 416 3442

Kasvintuotanto
- **Toim.pääll. johtajan sij. Jouko Uola** 0400 361 402
- **Agronomi Samuli Lampinen** 040 526 0147
- **Vilja-agronomi Henri Honkala** 040 827 7100
- **Erikoiskasviagrol. Jari Luokkakallio** 0400 297 235

Piiriagrologit
- **Anna-Kaisa Jaakkola,** Teuva Jurva 040 525 0375
- **Väinö Jantunen Isokyrö,** Vähäkyrö Laihia. 0400 166 202
- **Jouni Leppä,** Kauhajoki 0400 361 250
- **Markus Luoma,** Kauhava Ylihärmä, ... 0400 180 071
- **Juha Mäkelä,** Jalasjärvi Kurikka Seinäjoki 0400 267 535
- **Jari Mäkinen,** Alahärmä Kortesjärvi 040 510 2795
- **Janne Niemi,** Alajärvi Vimpeli 0400 422 765
- **Marja-Leena Perälä,** Lapua Nurmo Seinäjoki 0400 166 200
- **Seppo Saari,** Isojoki Karijoki Kristiinankaupunki 0400 350 425
- **Pekka Tuomisto,** Ilmajoki Ylistaro 0400 891 889
- **Katariina Vihlman,** Alavus Kuortane Töysä 040 582 6775

Salaojasuunnittelu ja mittauspalvelut
- **Rak.mest Juha Laakso** 040 526 4930
- **Salaojatekn. Erkki Orrenmaa** 0400 367 127
- **Salaojatekn. Heimo Pirttimäki** 0400 367 212
- **Salaojatekn. Markku Keltto** 040 730 9820
- **Agrol. Harri Niemelä** 040 544 4510

Kotieläintoimisto
- **Toim.pääll. kotieläinagronomi Arja Talvilahti** 0400 168 489
- **Lypsykoneet maitotilaneuvonta Johanna Mäntyharju** 040 512 1901
- **Maitotilaneuvonnan ATK-tuki Hannu Putula** 040 510 5965
- **Terveydenhuoltoeläinlääkäri Mervi Yli-Hynnilä** 040 840 1828
- **Hankepäällikkö agrol. Marita Öhage** 040 581 0772
- **Sikatilaneuvoja Saija Alanko** 040 509 4360
- **Sikatilaneuvoja Juha Peltokangas** 0400 264 448
- **Lihanautaneuvonta Vuokko Kraatari,** 040 565 2700
- **Luomukotieläinneuvoja Ulla Maija Leskinen** 040 504 5591
- **Lammastilaneuvoja Milla Alanco** 040 706 0558

Maitotilaneuvonta
- **Seija Autio,** Kortesjärvi 0400 720 956
- **Merja Ilomäki,** Ähtäri Soini 040 702 3922
- **Arja Kananoja,** Kurikka Jurva Jalasjärvi 040 507 0475
- **Vuokko Kraatari,** Alajärvi Soini 040 565 2700
- **Marika Kellokoski,** Evijärvi, Lappajärvi. 0400 835 842
- **Hannu Kivisaari,** Alavus Lehtimäki Kuortane 0400 798 580
- **Marketta Kivistö,** Jalasjärvi 0400 163 318
- **Arja Kujala,** Jalasjärvi Seinäjoki 040 759 8618
- **Marianne Minni,** Ylistaro Isokyrö Lapua 040 528 4582
- **Sari Perälä,** Lapua Kuortane. 040 353 6634
- **Kerttu Reuhkala,** Kauhajoki Isojoki Karijoki Kristiinankaupunki 040 513 3564
- **Marja-Leena Saarenpää,** Ilmajoki Kurikka 040 540 4777
- **Sami Sillanpää,** Alajärvi Kauhava Lapua. 040 521 2930
- **Tiina Soisalo,** Ilmajoki Seinäjoki Nurmo. 040 502 5590
- **Alli Tanner,** Teuva Kristiinankaupunki 0400 184 146
- **Saila Tuomi,** Etelä-Pohjanmaa 0400 497 516
- **Sari Vallinhovi,** Etelä-Pohjanmaa 0400 764 217
- **Maria Viljamaa,** Isokyrö Vähäkyrö Alahärmä Ylihärmä. 040 761 9770
- **Auli Yli-Rahnasto,** Kauhajoki Kurikka Isojoki Karijoki Teuva 040 526 2467

Maa- ja kotitalousnaiset
- **Toiminnanjohtaja, yritysneuvoja Pirjo Väisänen** 0400 463 129
- **Kotitalous- ja yritysneuvoja Asta Asunmaa** 040 592 9226
- **Kotitalous- ja yritysneuvoja Anna-Liisa Saari** 0400 993 226
- **Maisemasuunnittelija Anna Wahlberg** 040 534 9336

Rakennussuunnittelu
- **Toim.pääll. RI Timo Korpela** 040 596 4032
- **RI Minna Peltola** 040 509 9928
- **RI Markku Suomela** 040 524 5913
- **Rkm. Erkki Yli-Kohtamäki** 0400 364 230
- **RI Elina Tiinanen,** Keski-Pohjanmaa. 040 560 9038

Talous- spv- ja yritysneuvonta
- **Toim.pääll. Timo Pajula** 040 503 2650
- **Talousneuvoja Kaija Ala-Luukko** 040 832 3521
- **Talousneuvoja Satu Kallioniemi** 040 848 7759
- **Talousneuvoja Marjo Latva-Kyyny** 040 584 7559
- **Talousneuvoja Mika Mäenpää** 040 528 7922
- **Talousneuvoja Erkki Riihikangas** 0400 160 041
- **SPV-asiantuntija Unto Kangas** 040 766 7598
- **Yritysneuvoja Kari Kallioniemi** 0400 267 384
- **Kannattavuuskirjanpidot Seija Yli-Hukkala** 040 580 2258
- **Tilipalvelut/Alajärvi Sari Laukkonen** 050 530 1614
- **Tilipalvelut/Alajärvi Sanna Höykinpuro** 040 554 2669

Eepee Agrimarket
maakunnan johtava maatalouskauppa

Onnistuneet ruokintaratkaisut Suomen Rehulta!

Huolettomasti kohti kesälaitumia
- Varaudu kesän kivennäishuoltoon ajoissa

kesä NAMINO

500 kg lava **256,-**

1000 kg lava **499,-**

sis. alv. 17%, hintaan lisätään rahti

Tarjous voimassa suorille tilatoimituksille 17.3.-25.4.-08

Kesä Namino on suunniteltu erityisesti laidunkauden tarpeisiin, erittäin korkea magnesiumpitoisuus, 80 g/kg

Suomen Rehun Pikku-Pekoni on porsaan ensimmäisten viikkojen ruokintaan suunniteltu prestarter. Aloita Pikku-Pekonin käyttö mahdollisimman pian porsimisen jälkeen.

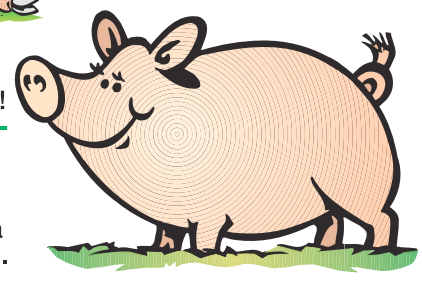

Kannattava ruokintaratkaisu mittatilaustyönä! **Suomen Rehun Pekonikasvatustäysrehut** on jatkuvan tutkimustyön tuloksena kehitetty kokonaisuus joka vastaa nykylihasikalan tarpeisiin.

Lisäetusi, ole hyvä!

Äitienpäivä-lahjakortti Multasormi-myymälään!

Lähestyvän äitienpäivän kunniaksi saat lisäetuna lahjakortin kun tilaat Kesä Namino kivennäisrehulavan 25.4. mennessä

Peltosi on kalkkinsa ansainnut

Nordkalk

Toimi heti, tilaa kalkitus peltoon levitettynä Agrimarketista!

Kanta-asiakkuus kannattaa - jopa 0,8 % Agribonusta

Meiltä saat Agribonusta!

eepee AGRI MARKET

Uusi Omaetu
– vakuutuksista jopa 15 %.

Tapiolan uusi Omaetu tarjoaa enemmän etuja ja palkitsee reilusti keskittämisestä. Parhaimmillaan etu vakuutuksista on jopa 15 % ja pankin palvelumaksuista 100 %. Nyt kannattaa tulla Tapiolaan laittamaan asiat kuntoon.

Tervetuloa tutustumaan uusiin etuihisi.

Avaa tapiola.fi, soita 01019 5100 ma–pe 8–20 tai poikkea toimistossamme.

Seinäjoki: Keskuskatu 13
Lapua: Poutuntie 8
Alavus: Kuulantie 5
Nurmo: Prisma, Hyllykalliontie 2
Kurikka: Keskuspuistikko 1-3
Kauhajoki: Topeeka 38
Kauhava: Fransuntie 4
Alajärvi: Kauppakatu 18
Ilmajoki: Heikkilänkuja 3 B 5
Jalasjärvi: Keskustie 21

TAPIOLA

Kiität itseäsi myöhemmin.

Pohjola Agri-Obligaatio III/2008

Liikkeeseenlaskija: Pohjola Pankki Oyj
Merkintäaika: 10.3.–11.4.2008
Laina-aika: noin 5 vuotta
Kohde-etuus: Hyödykekori, jossa 4 hyödykeindeksiä ja 2 hyödykefutuuria
Merkintäpaikat: OP-Pohjola-ryhmän konttorit ja op.fi/joukkolainat

Etua elämään. OP-Pohjolasta.

ETELÄ-POHJANMAAN Osuuspankki